

industrija
gumijevih
usnjenih
inkemičnih
izdelkov

Sava Kranj

ŠTEV.: 5/6 – XVIII

30. MARCA 1978

VOLILI SMO!

Za volitve in referendum 9. marca smo se v vseh organizacijskih enotah temeljito pripravljali že od začetka leta sem. Največ dela je bilo potrebno pri vsebinski izvedbi, to je pri pripravi oz. organizaciji kandidacijskih konferenc, ki so bile sredi februarja, evidentiranju kandidatov za delegate skupščin družbenopolitičnih skupnosti in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

OB 8. MARCU

Tale posnetek tovarišic, naših sodelavk iz tozda Umetno usnje smo nameravali objaviti v številki, ki bi morala iziti na praznik delovnih žena. K njej bi sodilo voščilo in prisrčne želje. No, to nam ni uspelo, pa vseeno sliko objavljamo. Zato, ker pozornosti našim tovarišicam ne smemo izkazovati le 8. marca — temveč vsak dan. Pravijo »saj se razmere počasi izboljšujejo«. Res je, a še vedno prepočasi. Na letošnjih volitvah smo jih izvolili precej več kot prejšnjikrat. Tudi to bo pripomoglo k njihovem hitrejšemu uveljavljanju, k uresničevanju številnih upravičenih zahtev... Tudi v Savi je bilo že marsikaj narejenega za razbremenitev delovne žene... tudi moški vse bolj upoštevajo žensko kot enakopravno sodelavko, a še zdaleč bolj obremenjeno. Vse to je res. Res pa je tudi, da smo v medsebojnih odnosih še vse premalo tenkočutni, pozorni na drobne stvari.

KONFERENCA SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Dne 4. marca 1978 je bila volilna konferenca sindikalne organizacije Sava Kranj. Skupaj z gosti je bilo na konferenci kar dvesto delegatov, ki so v več kot peturnem delu obravnavali številna aktualna vprašanja našega dela in življenja.

Po ocenah mnogih je bila ta konferenca ena od najbolj delavnih doslej, saj je bilo podanih kar petnajst referatov in razprav, da ne omenjam številnih razpravljalcev, ki so se na konferenci prijavi k razpravi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Nekateri vidiki odgovornosti
odgovornih oseb v OZD

ODGOVORNOST – KAJ JE TO?

Tudi pri nas v Savi pogosto uporabljamo besedo ODGOVORNOST. V zadnjem času še posebej saj so naloge iz zakona o združenem delu – uveljavljanja in čimboljšega delovanja nove organiziranosti Save – tako velike in obsežne da jih brez imenovanja odgovornih nosilcev ne bomo niti pravočasno niti v celoti izvršili. Sicer pa ne gre samo za to odgovornost. Odgovornost se pojavlja tudi vsak hip in pri vsakem delu.

In kaj je odgovornost? V materialu za seminar o standardizaciji je bil objavljen članek, ki precej jasno odgovarja na to in še nekatera druga vprašanja. Zaradi zanimivosti ga bomo objavili v nekaj nadaljevanjih. Zaradi lažjega pregleda smo postavili vprašanja.

1) ZAKAJ DOLOČILA O ODGOVORNOSTI?

Vsaka organizirana družba ima določena pravila, ki urejajo družbeno vedenje in ravnanje ljudi, ki so zapisana v ustavi, zakonih in drugih družbenih normah. Da je podana večja verjetnost, da bo družbena norma spoštovana in uveljavljena, določa norma (predpis) največkrat sankcijo (kazen), ki doleti tistega, ki normo prekrši in ki je tem večja (hujša), čim večji pomen ima predpis za celotno družbeno skupnost ali čim večja je dobrina, ki jo ščiti.

2) ODGOVORNOST V SAMOUPRAVNI SOCIALISTIČNI DRUŽBI?

V postopnem odmiranju države je še zlasti za našo družbeno skupnost značilno, da se obseg državne prisile, ki je značilna za vsako družbo, zmanjšuje, ter da delovni ljudje s samoupravnim sporazumevanjem, družbenim dogovarjanjem, drugimi splošnimi akti samostojno urejajo družbena razmerja z načelom ustavnosti in zakonitosti ter pravili socialistične morale. V naši družbi se torej prepletajo elementi samoupravljanja in državnosti, vendar tako, da oboji predstavljajo funkcionalno in medsebojno povezanost. Oboji urejajo ponašanja in odgovornost posameznikov (državljanov) in pravnih subjektov, tako v medsebojnih odnosih, kot v odnosih do družbene skupnosti.

3) KAKŠNE OBLIKE ODGOVORNOSTI POZNAMO?

Odgovornost običajno delimo na pravno in nepravno obliko odgovornosti. Med nepravne oblike odgovornosti štejemo npr. družbeno-politično, moralno, etično, politično odgovornost, deloma tudi odgovornost za opravljanje samoupravljaljskih funkcij (njene temelje ureja predpis gl. čl. 566 in naslednji členi ZZD).

Med pravne oblike odgovornosti štejemo npr. kazensko-pravno, gospodarsko-kazensko, odškodninsko odgovornost itd.

4) ODGOVORNOST IN SANKCIJE?

Ne more biti resnične odgovornosti, pa naj bo ta pravna ali nepravna brez ustrezne sankcije za neodgovorna ravnanja. Glede na oblike in vrste odgovornosti so sankcije različne:

- nepravne oblike odgovornosti imajo za posledico nepravne sankcije, npr. kritiko, družbeno obsodbo (posameznika ali okolja) odstop itd.
- pravne oblike odgovornosti imajo za posledico sankcije, npr. (kazensko odgovornost), plačilo odškodnine itd.

5) KAJ MORAMO UPOŠTEVATI KADAR GOVORIMO O ODGOVORNOSTI?

Kadar torej govorimo o odgovornosti, je treba imeti v vidu, za kakšno odgovornost gre in s tem obenem kakšno sankcijo ima za posledico kršitev te odgovornosti. Pravna praksa pa kaže, da sicer sorazmerno veliko govorimo in pišemo o odgovornosti, vendar ob tem izgubljammo iz vida za kakšno vrsto odgovornosti gre, s tem pa, kakšno sankcijo ima za posledico kršitev odgovornosti o kateri govorimo.

Pravno neopredeljena odgovornost je tista, za katero nimamo predstave o njeni vsebini in s tem ne predstave o

tem, kakšne posledice nosi s seboj ali drugače, kakšno sankcijo ima za posledico.

6) DVA PRIMERA ...

Tako je npr. delavec, ki poškoduje ali uniči delovno orodje pod udarom več oblik odgovornosti, odgovoren je disciplinsko (s posledico izreka disciplinskega izreka), navadno pa je odgovoren tudi odškodninsko z obveznostjo, da povzročeno škodo povrne.

Toda tisti, ki bo z nepravilno, nestrokovno odločitvijo povzročil OZD veliko materialno škodo, bo pogosto ostal vsaj brez pravne sankcije, čeprav bomo govorili o njegovi neodgovornosti in bomo njegovo dejanje obsojali.

7) DRUŽBENO NAJBOLJ NEVARNA NEODGOVORNOST

Nedvomno je v OZD kršitev sankcionirane pravne odgovornosti, torej tiste, ki ima za posledico kazensko ali gospodarsko-kazenski pregon, družbeno najbolj nevarna, ne samo zato, ker povzroča družbi znatno premoženjsko škodo, temveč zaradi moralne deformacije vodilnih delavcev v organizaciji. Vendar pa ni družbeno prav nič manj škodljiva nesankcionirana in nepravna odgovornost, le, da škoda, ki jo ta povzroča (in tudi ne more biti) statistično izkazana. Zgrešene poslovne odločitve, nerazumno sprejemanje že od vsega začetka neupravičenih poslovnih rizikov, često povsem nepotrebno kupovanje tujih licenc in uvoza »Knowhow«, premajhno znanje in premajhna sposobnost (da niti ne omenjamo koristnih malverzacij), vse to povzroča vseh družbi znatno vsestransko škodo, povzroča pravno obsodbo, vendar pa največkrat ostane izven dometa pravnih sankcij.

Dalje prihodnjč

PROGRAM SPREJEMANJA SPLOŠNIH SAMOUPRAVNIH AKTOV ZA LETO 1978

Na referendumih dne 24. 11. 1977 in 27. 12. 1977 so bili sprejeti naslednji osnovni splošni samoupravni akti:

1. Delovna organizacija Sava Kranj
 - samoupravni sporazum o združitvi dela delavcev v temeljni organizaciji
 - statuti temeljnih organizacij
 - samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo Sava Kranj, ki vsebuje tudi sporazum o razporeditvi sredstev in virov sredstev, pravic in obveznosti med temeljno organizacijo
 - samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke delovne organizacije
2. Delovna organizacija Sava Commerce
 - samoupravni sporazum o združitvi dela delavcev v delovni organizaciji
 - statut delovne organizacije
 - samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke delovne organizacije
3. Sestavljena organizacija združenega dela Sava Kranj
 - samoupravni sporazum o osnovah in merilih za sestavljenost organizacije združenega dela Sava Kranj
4. Samoupravni sporazum o medsebojnem sodelovanju, združitvi dela in sredstev med proizvodnimi delovnimi organizacijami in prometno delovno organizacijo

Na osnovi zakona o združenem delu in drugih novih zakonov, ter na osnovi prej navedenih osnovnih splošnih aktov je potrebno v letu 1978 sprejeti še v prilogah navedene splošne akte. Zakon o združenem delu določa rok za usklajevanje internih splošnih aktov in sicer 11. 12. 1978. Ker zakon o združenem delu predvideva na določenih področjih sprejem še drugih novih zakonov, ki jih bo potrebno upoštevati pri izdelavi internih samoupravnih aktov, bo akte možno pripraviti v predvidenem roku le pod pogojem, da bo zakon, na katerega se akt nanaša, pravočasno sprejet.

(Nadaljevanje na 20. strani)

KONFERENCA SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Dne 4. marca 1978 je bila v dvorani delavskega doma Kranj volilna konferenca sindikalne organizacije. Na njej je sodelovalo okoli dvesto delegatov osnovnih organizacij in gostov.

Delovno obdobje od 8. februarja 1975 do 4. marca 1978 je bilo družbeno in politično zelo razgibano ter je terjalo od osnovnih organizacij sindikata veliko angažiranost na vseh področjih. Poudarimo naj samo nekaj področij, kjer je bila sindikalna organizacija nosilec razprav: zakon o združenem delu, samoupravni sporazumi samoupravnih interesnih skupnosti, reorganizacija delovne organizacije Sava itd.

V tem obdobju je bilo opravljeno nemajhno delo in angažiranje organov sindikata pri uresničevanju zakona o združenem delu. Razprave o novi organiziranosti so praktično potekale dve leti, prav tako o osnovnih samoupravnih aktih, ki so nastajali vzporedno: samoupravni sporazum o ugotavljanju in delitvi dohodka in OD, o katerem je samo predsedstvo konference razpravljalo nad 60 ur.

Posebno skrb so organi sindikata posvečali reševanju perečih vprašanj na področju socialnega položaja delavcev, varstvu pri delu, pogojem dela, družbenega standarda, rekreacije, kadrovske politiki, delitvi osebnih dohodkov, samoupravljanja, medsebojnim odnosom, organizaciji, gospodarjenju, kulturni dejavnosti, (ustanovljeno je bilo kulturno umetniško društvo) in ne nazadnje tudi ustrežnejši organizaciji

sindikata, iz katere izvira večja učinkovitost delovanja. To so le nekatere poglobitve naloge in vprašanja, ki so vplivali na delovanje sindikalne organizacije v Savi in področja, kjer so si organi sindikata posebno prizadevali, da bi kar najbolje uresničili sklepe, sprejete na zadnji konferenci v februarju 1975. leta.

DELO ORGANOV SINDIKATA PREDSEDSTVO KONFERENCE OOS SAVA

Predsedstvo sindikalne konference je imelo od februarja

Delegati so za sodelovanje na konferenci dobili nad petnajst poročil različnih komisij, društev in strokovnih oddelkov.

1975. do marca 1978. leta 27 sej, od tega pet skupno z izvršnimi organi drugih družbenopolitičnih organizacij. Pov-

Poleg vseh predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in vodstva Save so bili na konferenci tudi delegati oz. predstavniki sindikata Rume, Risa, Vulkana, Totre, Tomosa, Exoterma, Arba itd. ...

prečna udeležba na sejah je bila 75 %. Predsedstvo je v preteklem mandatnem obdobju obravnavalo in spremljalo družbenopolitični in gospodarski razvoj v delovni organizaciji, kakor tudi izven nje in se aktivno vključevalo v dejav-

nju in delitvi dohodka in OD z ozirom na sindikalno listo, — postopku in organizaciji razprav o zakonu o združenem delu,

— predlogu nove organiziranosti delovne organizacije Sava,

— ustanovitvi kluba samoupravljalcev,

— samoupravnemu sporazumu o temeljih srednjeročnega programa v SOZD Polikem, idr. ...

PRIPRAVA — OBČNI ZBORI — OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA ZA KONFERENCO

Vse osnovne organizacije sindikata so imele občne zборе od 30. 1. do 9. 2. 1978. Prisotnih je bilo 710 delegatov od skupno izvoljenih 949. Delegati so obravnavali in potrdili poročila o delu izvršnih odborov in osnovnih organizacij sindikata, finančno poročilo nadzornega odbora ter poročilo blagajne samopomoči. Sprejet je bil letni načrt dela, finančni načrt, pravilnik o samopomoči ter pravila o organiziranosti in delovanju sindikata v delovni organizaciji Sava.

Izvoljeni so bili predsedniki in sekretarji izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata, predsedniki in sekretarji konference OOS, člani nadzornega odbora, člani komisije za samopomoč in dva podpredsednika ter sekretar in predsednik predsedstva sindikalne konference delovne organizacije. S pravili so občani sprejeli novo organiziranost sindikalne organizacije, prilagojeno novi organiziranosti in delovanju sindikatov in zveze sindikatov v SR Sloveniji.

— v posameznih strokovnih sektorjih in novoustanovljenih tozidih so bile ustanovljene nove osnovne organizacije sindikata,

— zaradi raznolikosti proizvodnje in števila zaposlenih je

(Nadaljevanje na 18. strani)

Na konferenci so delegati verificirali tudi nova pravila o organiziranosti in delovanju sindikata. Pravila se niso bistveno spremenila, pač pa so bolj prilagojena novi organiziranosti delovne organizacije.

IZVLEČEK IZ INFORMACIJ ODDELKA ZA PLANIRANJE IN ANALIZE SKUPŠČINE OBČINE KRANJ O POSLOVNEM LETU 1977

I. PROIZVODNJA

Realizacija količinske proizvodnje za čas od januarja do decembra 1977 v primerjavi s planom 1977 in istim obdobjem 1976

	Real. decem. 1977		Real. jan. – dec. 1977	
	plan 1977	real. dec. 1976	plan 1977	real. jan. – dec. 1976
Elektroproizvodnja	4,7	54,5	115,5	103,1
Ikos	22,7	106,1	88,3	107,4
Iskra	9,3	109,5	99,1	106,2
Kranjske opekarne	9,8	114,2	119,7	105,9
Exoterm	10,5	134,3	119,9	121,6
Tekstilindus	8,8	94,9	98,2	96,9
IBI	8,8	102,0	102,1	102,1
Planika	8,4	96,0	99,5	97,3
Sava	9,6	109,7	101,2	112,9
Gorenjski tisk	14,0	185,7	109,3	182,2
KŽK – Oljarica	23,5	199,6	158,3	154,0
SKUPAJ:	9,6	109,1	100,0	107,0

Industrijska proizvodnja v občini Kranj je bila v letu 1977 v okviru planskih predvidevanj, kar velja še predvsem za največje delovne organizacije: Sava, Iskra, Planika. V primerjavi z letom poprej se je fizični obseg proizvodnje v občini povečal za 7 odstotkov. Izmed delovnih organizacij so proizvodnjo najbolj povečale Gorenjski tisk – za 82,2 odstotka, KŽK Oljarica – za 54 odstotkov ter Exoterm – za 21,6 odstotka. Delovna organizacija Sava je uspela zvišati raven količinske proizvodnje iz leta 1976 za 12,9 odstotka, torej več kot se je v poprečju povečala v občini. Količinskega obsega leta poprej nista realizirali dve delovni organizaciji: Tekstilindus in Planika.

V mesecu decembru 1977 pa so industrijske organizacije v občini Kranj proizvedle 9,6 odstotka planirane količinske proizvodnje, oziroma za 9,1 odstotka več kot v decembru prejšnjega leta. Razen Elektroproizvodnje so vse delovne organizacije v tem mesecu proizvedle več kot znaša planski mesečni normativ (normativ 8,3 odstotka).

II. IZVOZ

Realizacija izvoza za obdobje od januarja do decembra 1977 v primerjavi s planom izvoza za leto 1977 in istim obdobjem leta 1976. (v \$)

Organizacija zdrženega dela	Izvoz jan. – dec. 1977	Struktura v %	Realiz. jan. – decem. 1977	
			plan 1977	realiz. 1976 indeks
IKOS	1,641.488	2,5	65,7	79,9
Iskra	26,189.145	39,7	114,3	158,7
Exoterm	703.913	1,1	106,5	100,1
Tekstilindus	4,139.358	6,3	94,1	91,6
IBI	3,234.324	4,9	124,4	130,1
Planika	16,103.519	24,4	93,5	96,3
Sava	12,769.890	19,3	102,2	115,0
KŽK – TOZD				
Oljarica	168.066	0,2	126,4	289,8
Konfekcija Triglav	272.332	0,4	195,7	120,5
Gorenjska oblačila	274.040	0,4	78,3	79,2
Tekstilni center – TOZD Zvezda	517.900	0,8	54,5	86,3
SKUPAJ:	66,013.175	100,0	101,3	119,2

Struktura izvoza:	100,0
– zahodne države	35,874.863
– vzhodne države	19,920.685
– države v razvoju	10,217.627

Kranjske delovne organizacije so v letu 1977 na inozemskem trgu iztržile 66.013 tisoč dolarjev, kar je 101,3 odstotka v primerjavi s planom, oz. 19,2 odstotka več kot je bila realizacija v predhodnem letu. V strukturi izvoza je zavzemal dobro polovico – 54,3 odstotka zahodni trg, 30,2 odstotka vzhodni trg in 15,5 odstotka države v razvoju. V primerjavi z letom 1976 (države s čvrsto valuto 62,8 odstotka, vzhodne države 36,0 odstotkov, države v razvoju 1,2 odstotka), se je prestrukturirala zunanje-trgovinska usmerjenost v korist držav tretjega sveta na račun zmanjšane deleža zahodnega in vzhodnega trga.

Največji izvozniki v občini Kranj so bili Iskra z 39,7 odstotka, Planika s 24,4 odstotka in Sava z 19,3-odstotno udeležbo, kar je v seštevku 83,4 odstotka vsega izvoza realiziranega v letu 1977.

Primerjalni podatki pa kažejo, da sta delovni organizaciji Iskra in Sava presegle planske obveznosti (Iskra za 14,3 odstotka, Sava 2,2 odstotka) in rezultate predhodnega leta (Iskra za 58,7 odstotka, Sava za 15 odstotkov), medtem ko delovna organizacija Planika ni dosegla plana niti ravni iz leta 1976.

III. OSEBNI DOHODKI IN ZAPOSLENI

	poprečni OD 1977		indeksi jan. – nov. 77 popr. 1976	zaposleni na koncu meseca
	november	jan. – nov.		
	1	2	3	4 = 2:3
Elektro	5.685	5.820	5.140	113,2
IKOS	6.103	5.565	4.757	117,0
Iskra	4.848	4.497	4.043	111,2
Exoterm	6.356	5.839	4.869	119,9
Tekstilindus	4.284	3.764	3.480	108,2
IBI	5.407	4.752	4.046	117,4
Triglav konfekcija	4.165	3.926	3.065	128,1
Planika	4.250	4.050	3.792	106,8
Sava	5.402	4.969	4.245	117,1
Gorenjski tisk	5.583	5.183	4.594	112,8
Alpetour	5.588	5.303	4.826	109,9
Glas	7.074	7.149	6.981	102,4
Zvezda	6.308	4.329	3.711	116,7
INDUSTRIJA	4.932	4.562	4.046	112,8
Kmetijstvo	5.443	4.891	4.195	116,6
Gozdno				
gospodarstvo	5.134	4.790	3.854	124,3
Gradbeništvo	5.672	5.073	4.044	125,4
Prošeti in zveze	5.749	5.207	4.453	116,9
Trgovina	5.966	4.789	3.894	123,0
Domplan	8.049	6.328	5.054	125,2
Obrt	5.354	4.680	4.002	116,9
Komunal. podjet.	5.624	5.081	4.241	119,8
Gostinstvo	4.379	4.195	3.685	113,8
GOSPODARSTVO	5.134	4.657	4.050	115,0
NEGOSPO- DARSTVO	6.910	5.590	4.666	119,8

Poprečni neto osebni dohodek na zaposlenega v obdobju od januarja do novembra 1977 je v industriji znašal 4.562 din in je v primerjavi s povprečjem leta 1976 porasel za 12,8 odstotka. Najvišji poprečni osebni dohodek so bili doseženi v delovni organizaciji Glas – 7.149 din, porasli pa so za 2,4 odstotka v primerjavi z letom 1976, delovna organizacija Exoterm – 5.839 din (porasli so za 19,9 odstotka), delovna organizacija Elektro – 5.820 din (porasli so za 13,2 odstotka). Delovna organizacija Sava je v enajstih mesecih 1977 dosegla povprečni osebni dohodek v višini 4.969 din in ga povečala glede na leto 1976 za 17,1 odstotka.

JOŽE ŠTULAR

TOVARIŠKO SREČANJE IN POGOVOR Z INOVATORJI

Dne 10. marca 1978 je predsednik delavskega sveta delovne organizacije Sava Kranj tov. Franc Sirc organiziral tovariško srečanje in pogovor s Savčani, ki so lani prispevali en ali več inovacijskih predlogov. Za svojo dejavnost so dobili diplome, ki jih bodo, za razliko od preteklih let, odslej podeljevali vsem inovatorjem skupaj, na skupni svečanosti. Ne zaradi oblike, predvsem zato, ker bodo taka srečanja priložnost za pogovor med inovatorji, strokovnimi delavci in vodilnimi družbenopolitičnimi funkcionarji. Zato so bili na petkovo srečanje povabljeni poleg inovatorjev tudi direktor delovne organizacije Sava Kranj tov. Janez Bohorič, predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter direktorji oz. vodje tozdov, katerih delavci so dobili diplome.

Tovariš Franc Sirc je v nagovoru dejal:

»Imam prijetno dolžnost, da vas pozdravim v imenu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, da pozdravim vas, ki ste s svojo inovacijsko dejavnostjo pripomogli k večjemu gospodarskemu uspehu Save.«

Tov. Bohorič pa je dejal:

»Drage tovarišice in tovariši!

Dovolite mi, da ob tej svečani priložnosti, ko bo predsednik delavskega sveta delovne organizacije podelil zaslužena priznanja našim inovatorjem za njihove dosežke, spregovorim nekaj besed.

Vsi vemo, da z obsegom, organiziranostjo in kvaliteto inovacijske dejavnosti v naši družbi, s tem pa tudi v naši delovni organizaciji, ki je le del te družbe, ne moremo biti zadovoljni, saj bomo morali ustrezne pogoje za njen hitrejši razmah šele ustvariti. Ne bom razglab-

ljal o vzrokih tega, saj so to storili pred mano že drugi. Danes je že popolnoma jasno, kaj bomo morali napraviti, da se bo stanje spremenilo. Ustrezni ukrepi so zajeti že v odloku zvezne skupščine iz decembra leta 1974, ki je proglasil leto 1975 za »leto tehnoloških inovacij in zaštite pravic industrijske lastnine«, jasneje pa so opredeljeni tudi v osnutku »Zakona o patentih in tehničnih izboljšavah«, ki ga bo treba še dopolniti in skozi konkretno aktivnost dosledneje spraviti v življenje tudi v naši delovni organizaciji. Ob tej priložnosti bi rad poudaril, da konkretne številke in podatki o številu prijavljenih predlogov v preteklih letih, o prihrankih na osnovi predlogov in zneskih izplačanih odškodnin avtorjem kažejo, da na tem področju beležimo iz leta v leto določen napredek. V Savi se organizirano zbirajo, evidentirajo in vrednotijo inovacijski predlogi že od leta 1954 dalje. V tem obdobju je inovacijska dejavnost (če ocenjujem po številu prijavljenih predlogov) močno zaživela v letih 1962 (85 predlogov) in 1963 (80 predlogov), nato pa je začela usihati, dokler ni leta 1968 beležila samo dva prijavljena predloga v celem

letu. Zanimivo in poučno bi bilo raziskovati, kaj je botrovalo taki dinamiki razvoja registrirane inovacijske dejavnosti v tem obdobju. Od leta 1968 dalje se stanje stalno izboljšuje, saj imamo v letu 1969 zabeleženih že 9, v letu 1970 9, v letu 1971 12, 1972 26, 1973 50, 1974 70, 1975 56, 1976 63, 1977 58, v dveh mesecih 1978. leta pa 25 predlogov. Skupaj je bilo doslej evidentiranih 683 predlogov, od tega je bilo odklonjenih 215 predlogov. Celo iznajditeljsko dejavnost v teh 23 letih pa je uravnavalo doslej 7 pravilnikov, ki so bili izdani v letih 1954, 1957, 1960, 1963, 1967, 1971 in 1973. Zakaj to pripovedujem? Predvsem zato, ker to kaže na dejstvo, da si je kolektiv ves čas močno prizadeval najti merila in pravila, ki bi stimulatивно vplivala na razvoj inovacijske dejavnosti, saj je v povprečju vsaka štiri leta izšel nov pravilnik. Letos bomo dobili zopet nov pravilnik, še stimulativnejši, brez pomanjkljivosti, ki jih vsebuje dosedanji. Vendar sam pravilnik ne more biti garancija za širši razmah inovacijske dejavnosti. Potrebno bo vzpodbujanje, organizirane akcije, ustvarjanje ustreznega vzdušja in nasprotno odpravljanje ovir za hitrejši razvoj inovacijske dejavnosti. Zato bo ustanovljen odbor za inovacijsko dejavnost na ravni delovne organizacije, ki ga bodo sestavljali najodgovornejši nosilci posameznih funkcij in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Osnovna naloga tega odbora bo organizirana skrb za razvoj inovacijske dejavnosti v delovni organizaciji.

V našem RTI smo z novo organizacijo formirali oddelke, katerega primarna naloga bo skrb za razvoj

inovacijske dejavnosti v delovni organizaciji. To bo gotovo pripomoglo k bolj-šim uspehom te dejavnosti.

Prav bi bilo, da tudi pomembne uspehe, ki jih iz leta v leto dosegajo naši najkreativnejši strokovnjaki, označimo kot inovacije, kar v bistvu tudi so, in da tudi njim enkrat na leto izrečemo priznanje, morda dodelimo diplomu, čeprav za svoje inovacijsko delo niso uveljavljali pravic, ki jim jih daje zakon in naš pravilnik.

Morda sem bil ob tako svečani priložnosti kot je današnja, malo predlog in suhoparen, vendar upam, da izrečene besede niso bile odveč. Vsem, ki boste danes prejeli priznanja, iskreno čestitam v imenu vodstva delovne organizacije in želim, da bi vam bilo to priznanje vzpodbuda za nadaljnje kreativno delo. Želim vam čim več uspehov v vašem nadaljnjem inovacijskem delu, čim manj ovir, če boste pa nanje naleteli, želim, da jih uspešno odpravite na konstruktiven, samoupravljalški način. Mislim, da smo zrel, prekaljen, osveščen kolektiv, v katerem se bodo tudi morebitne sporne situacije v bodoče lahko reševale brez nepotrebnega posredovanja sodišč in časopisov, željnih senzacionalnih novic. Če pa bodo že hoteli pisati o nas, naj najdejo pri nas tudi snov za članke o senzacionalnih uspehih.«

Po tem je tovariš Sirc podelil diplome.

Prisrčen, tovariški stisk rok ter zahvala predsednika delavskega sveta ter direktorja delovne organizacije...

Marsikomu je bilo to prvo javno priznanje, nekateri pa imajo takih diplom več.

(Statistični pregled inovacijske dejavnosti smo objavili že v prejšnji številki, zato podatkov tokrat ne navajam.)

S podelitvijo diplom je bil uradni del pravzaprav končan, nato pa se je ob skromni zakuski razvil živahen pogovor.

Izrečenih je bilo precej dobrih misli in predlogov. Komisija za inovacijsko dejavnost ter strokovna služba jih boste pri svojem delu v prihodnje gotovo upoštevali.

GOSPODARJENJE V LETU 1977

V dneh 23. in 24. februarja letos so zbori delavcev razpravljali o poslovanju v peteklem letu ter o delitvi dohodka in čistega dohodka po bilanci uspeha za leto 1977. Na podlagi razprav in predlogov zborov delavcev pa so delavski sveti dne 27. in 28. februarja posameznih tozdov, ugotavljali in sprejeli delitev dohodka in čistega dohodka posameznega tozda oziroma delovne skupnosti organizacije skupnih služb. Predlog delitve dohodka in čistega dohodka ter kratka obrazložitev najpomembnejših poslovnih rezultatov (proizvodnja, prodaja, izvoz, zaposlovanje, gibanje osebnega dohodka itd.) so bili objavljeni v Informatorju št. 17. dne 21. 2. 1978. Ne glede na to pa v današnji številki našega glasila objavljamo kratek povzetek omenjene informacije.

Pri analiziranju poslovnih rezultatov za delovno organizacijo SAVA – lokacija Kranj ugotavljamo, da smo v letu 1977 v celoti uresničili planske obveznosti in deloma tudi realizirali program iz srednjeročnega načrta razvoja 1976–1980, in sicer:

PROIZVODNJA

V letu 1977 so proizvodne temeljne organizacije – lokacija Kranj proizvedle 42.780 ton izdelkov ter tako presegle letni načrt za 4,3 odstotka; v primerjavi z letom 1976 je količinski obseg proizvodnje porastel za 11,5 odstotka. Glede na relativno močnejši porast proizvodnje od stopnje rasti zaposlovanja ugotavljamo za analizirano obdobje porast produktivnosti, saj je le-ta za 1,5 odstotka večja od planirane oz. je za 6,7 odstotka večja kot v lanskem letu. Podrobnejši podatki o gibanju proizvodnje in produktivnosti po posameznih skupnostih tozdov so razvidni iz naslednjih podatkov:

Opis	delovna organizacija lokacija Kranj	TAP	TTI	UU
proizvodnja – ton	42.780,2	26.815,9	11.414,6	4.549,7
• indeks na plan	104,3	102,5	103,8	118,2
• indeks na l. 1976	111,5	110,5	107,6	130,1

PRODUKTIVNOST

Glede na relativno močnejšo rast fizičnega obsega proizvodnje od dinamike zaposlovanja je produktivnost – merjena na zaposlenega na delovni dan – v primerjavi z letom 1976 porasla za 6,7 odstotkov oz. je večja od načrtovane za 1,5 odstotka.

Opis	delovna organizacija lokacija Kranj	TAP	TTI	UU
produktivnost v letu 1977 (kg na popreč. zaposl. na del. dan)	45,47	99,58	31,39	132,35
• indeks na plan	101,5	102,0	102,2	99,8
• indeks na l. 1976	106,7	104,1	104,6	114,8

ZAPOSLOVANJE

Iz pregleda dinamike zaposlovanja je razvidno, da je bilo ob koncu leta 1977 v DO – lokacija Kranj (s celotnim POS) 4.152 vseh zaposlenih, od katerih je bilo 1.368 žena ali 32,9 odstotka.

V primerjavi z začetnim stanjem 1. 1. 1977 se je povečalo število zaposlenih za 199 delavcev ali za 5 odstotkov. Hkrati za analizirano obdobje ugotavljamo 9-odstotno stopnjo fluktuacije.

Zaposleni	TAP	TTI	UU	KET	lok. Kranj	POS skupaj	IC	OSS	DO – lok. Kranj vključno s POS v Kranju	DO – lok. Kranj s celot. POS
št. zaposl. 1. 1. 1977	1.029	1.403	187	483	33	176	15	660	3.810	3.953
poveč. oz. zmanjšanje v %	50	48	13	15	7	33	-1	41	173	199
št. zaposl. 31. 12. 1977	1.079	1.451	200	498	40	209	14	701	3.983	4.152

PRODAJA

V analiziranem obdobju smo prodali za 1.937.445 tisoč din, kar je za 35 odstotkov več kot v preteklem letu oziroma za 9,2 odstotka presegle plan prodaje.

Pregled neto realizacije po (S)TOZD je razviden iz naslednje tabele:

(v tisoč din)

(S)TOZD	neto realizac.	indeks 1977/76	indeks na plan	struktura v %
TAP	1.162.882	139,7	113,6	60,0
TTI	545.426	127,7	112,1	28,2
UU	229.137	130,4	87	11,8
SKUPAJ:	1.937.445	134,9	109,2	100,0

IZVOZ

V letu 1977 smo izvozili za 12.769 tisoč dolarjev izdelkov, od katerega odpade na zahodno področje 11.200 tisoč dolarjev ali 87,8 odstotka, na vzhodno področje 211 tisoč dolarjev ali 1,6 odstotka in na države v razvoju 1.358 tisoč dolarjev ali 10,6 odstotka. Devizna realizacija je bila nad planirano za 4,5 odstotka oziroma je za 15 odstotkov večja od lanskega leta.

Po posameznih (S)TOZD je bila dosežena naslednja devizna realizacija v tisočih dolarjev:

(S)TOZD	v tisočih dolarjev	indeks 1977/76	indeks na plan
TAP	8.668	125,7	118,7
TTI	3.098	91,4	90,6
UU	1.003	123,0	66,9
SKUPAJ:	12.769	115,0	104,5

UVOZ

Za potrebe proizvodnih tozdov smo v letu 1977 uvozili za 31.919 tisoč dolarjev surovin in rezervnih delov, od katerih 96 odstotkov odpade samo na osnovne surovine. Dolarska vrednost uvoza je v primerjavi z letom 1976 porasla za 23,7 odstotka. Iz regionalne strukture uvoza je razvidno, da največji delež odpade na zapadno področje, in sicer 60 odstotkov celotnega uvoza.

Za delovno organizacijo – lokacija Kranj je znašal v letu 1977 odstotek pokritja izvoza z uvozom 40 odstotkov, kar pomeni, da z dolarskim izvozom krijemo 40 odstotkov vsega uvoza.

7. OSEBNI DOHODKI

V obdobju od 1. januarja do 31. decembra 1977 je bilo v delovni organizaciji SAVA – lokacija Kranj izplačanih 349.242 tisoč din bruto osebnih dohodkov, kar je v primerjavi s planirano količino 106,3 odstotka. Prekoračitev gre predvsem na račun preseženega števila planiranih nadur, povečanega števila zaposlenih in izplačane višje vrednosti točke od planirane.

Poprečni neto osebni dohodek na zaposlenega na mesec je v letu 1977 znašal za delovno organizacijo – lokacija Kranj 5.030 din in se je v primerjavi s preteklim letom povečal za 18,1 odstotka.

NALOGE ZVEZE KOMUNISTOV PRI RAZVIJANJU SOCIALISTIČNIH SAMOUPRAVNIH DRUŽBENOEKONOMSKIH ODNOSOV TER MATERIALNEM IN DRUŽBENEM RAZVOJU

Dosežene so bile kvalitetne spremembe v razvoju sistema socialističnega samoupravljanja. Samoupravno združeno delo ima čedalje bolj odločilno vlogo pri graditvi novih družbenoekonomskih odnosov in pri vzpostavljanju gospodarskega sistema, kakršnega narokujejo ustavna določila. Dognana je strategija in odprta je perspektiva nadaljnega dinamičnega družbenoekonomskega razvoja in rasti življenjskega standarda prebivalstva. S tem so ustvarjene nove možnosti, da bi delavci zares odločali o pogojih, sredstvih in rezultatih svojega dela in da bi bila njihova vloga pri oblikovanju in uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja še bolj odločilna. Naša družba gradi s tem trdno lastno družbenoekonomsko vsebino in strukturo, ki raste iz socialističnih samoupravnih odnosov in se postopoma razvija v smeri Marxove »asociacije svobodnih proizvajalcev«, to je h komunizmu.

Dosegli smo dinamično gospodarsko aktivnost v celoti in na posameznih gospodarskih področjih, posebno z rastjo industrijske in kmetijske proizvodnje. Družbeni proizvod v gospodarstvu je v obdobju od leta 1974 do 1977 rasel po povprečni letni stopnji 5,9 odstotka, v družbenem sektorju pa po stopnji 6,5 odstotka. Industrijsko proizvodnjo smo povečevali po povprečni letni stopnji 7,5 odstotka, kmetijsko proizvodnjo pa po stopnji 3,2 odstotka. Tudi razvoj drugih proizvodnih dejavnosti je v vzponu.

Realni osebni dohodki od dela so se povečali in uveljavljeno je bilo načelo socialistične solidarnosti in vzajemnosti. Zelo se je povečala zaposlenost. V obdobju od leta 1974 do 1977 se je zaposlilo 832.000 oseb. V družbenem sektorju je zaposlenost rasla po stopnji 4,6 odstotka, produktivnost dela pa po stopnji 1,8 odstotka. Bistveno se je zmanjšal odhod naših delavcev na začasno delo v tujini, povečalo

pa se je njihovo vračanje in zaposlovanje v domovini.

S sprejemom novih sistemskih zakonov smo določili in obdelali podlago odnosov in institucij v združenem delu in družbi, ki temelji na družbeni lastnini proizvodnih sredstev, na samoupravljanju, dohodkovnih odnosih in vodilnem položaju združenih delavcev v družbeni reprodukciji. Toda v delovanju družbenoekonomskega sistema na tej podlagi, se srečujemo tudi s številnimi problemi, na katere bo treba v prihodnjem obdobju osredotočiti idejnopolitično in družbeno akcijo. V tej zvezi bo treba narediti nove preboje v razvoju socialističnega samoupravljanja, nanašajo pa se na:

- objektivni družbenoekonomski dohodkovni položaj delavcev v združenem delu, ki nastaja pod vplivom novih družbenoekonomskih odnosov, vendar pa je še pod močnim vplivom družbenih in materialnih razmer, nastalih z delovanjem prejšnjega, preseženega gospodarskega sistema;
- družbenoekonomske odnose, ki nastajajo med subjekti združenega dela (temeljnimi, delovnimi in sestavljenimi organizacijami združenega dela, poslovnimi skupnostmi in drugimi) na temelju skupnosti v pridobivanju in razporejanju dohodka;
- odnose, na katerih je zasnovano gibanje družbenih sredstev znotraj sistema razširjene in celotne družbene reprodukcije;
- odnose v svobodni menjavi dela med temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela v proizvodnji in drugimi družbenimi dejavnostmi;
- družbenoekonomski položaj delavca v tistih delih združenega dela, katerih delo in funkcija morata biti sestavni del sistema samoupravnega združenega dela;
- delovanje celotnega političnega sistema, ki raste iz združenega dela kot njegova integralna funkcija.

Odločilnega pomena je, da na vseh teh področjih naredimo nov preboj v družbenoekonomskih odnosih, saj na starih odnosih ni moč učinkovito reševati tekočih družbenoekonomskih vprašanj, zagotavljati stabilnega gospodarjenja in dinamičnega družbenoekonomskega razvoja. V bodoče je to možno dosegati z dohodkovnimi odnosi in s tem, da delavci v združenem delu čim popolneje obvladujejo dohodek in vse tokove družbene reprodukcije.

Staro vedenje v novih razmerah in delovanje materialnih struktur in družbenoekonomskih odnosov, zasnovanih na ostankih starega sistema, resno ogroža skladnejši materialni razvoj in učinkovitejši vpliv združenega dela na reprodukcijo. Večletno gospodarjenje v pogojih inflacije je vplivalo na oblikovanje zavesti in vedenja, ki je v določeni meri usmerjeno na porabo, uvoz in reševanje gospodarskih težav z zviševanjem cen in doseganjem gospodugodnejšega položaja v primarni delitvi in drugih pogojih gospodarjenja, to pa resno ovira razvoj samoupravljanja in družbene produktivnosti dela.

Ne uresničujemo ene izmed najpomembnejših nalog desetega kongresa ZKJ: ne krepimo akumulativne in reprodukcijske sposobnosti gospodarstva. Sedanji odnosi v pridobivanju in delitvi dohodka in razširjeni reprodukciji še ne omogočajo, da bi pri stalni krepitvi materialne podlage rasla tudi akumulativna in reprodukcijska sposobnost organizacij združenega dela v gospodarstvu. V zadnjih letih stopnja akumulativnosti in reprodukcijske sposobnosti temeljnih organizacij združenega dela v gospodarstvu nenehno pada. Samofinanciranje organizacij združenega dela v gospodarstvu je padlo na približno tretjino udeležbe v financiranju skupnih investicij. Premajhna akumulativna in reprodukcijska sposobnost organizacij združenega dela v gospodarstvu in nizka stopnja njihovega samofinanciranja sta pglavitna vzroka za počasno uveljavljanje samoupravnih odnosov v razširjeni reprodukciji, za počasno odpravljanje strukturnih neskladij v gospodarstvu in družbi ter za ekonomsko nestabilnost. Zaradi tega tudi združevanje dela in sredstev za razširjenje materialne podlage na temelju dohodkovnih odnosov še ni postalo pomembnejša dejavnost pri pretakanju tokov razširjene reprodukcije.

Pomemben družbenoekonomski problem sta počasna rast produktivnosti dela in pomanjkanje drugih kvalitativnih elementov gospodar-

jenja. Preseči moramo ekstenzivnost v razvoju in dvigniti raven kvalitete gospodarjenja, saj so od tega odvisni nadaljnji uspešni družbeni in materialni razvoj, nadaljna rast življenjskega standarda delovnih ljudi in še bolj uspešno ter nadaljnje vsestransko vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela.

Uspešen razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in uspešen materialni razvoj kakor tudi odstranjevanje starih problemov zahtevajo od zveze komunistov, da v naslednjem obdobju usmeri svojo aktivnost v naslednje smeri:

- nadaljnje dosledno uresničevanje in učinkovito delovanje sistema socialističnega samoupravljanja oziroma razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih in dohodkovnih odnosov v združenem delu z doslednim uresničevanjem ustave, zakona o združenem delu in drugih sistemskih zakonov, da bi tako stalno krepili samoupravni družbenoekonomski položaj delavca v združenem delu in ustvarjali razmere za osvobajanje dela in človeka;
- razširjanje materialne podlage samoupravljanja s povečevanjem produktivnosti dela in dohodka ter s takšnimi spremembami v delitvi dohodka in v družbeni reprodukciji, s katerimi bi ustvarili razmere, da bi delavski razred in delovni ljudje v združenem delu in procesu medsebojne dohodkovne povezanosti resnično upravljali z dohodkom, presežkom dela in z družbeno reprodukcijo v celoti in o tem tudi odločali;
- uresničevanje dinamičnega razvoja gospodarstva in drugih družbenih dejavnosti v celoti v stabilnih razmerah, s pomočjo hitrejše rasti družbene produktivnosti dela in boljše ekonomičnosti dela in sredstev, s pospešenimi spremembami v gospodarski strukturi in krepitvijo tehnično-tehnološke podlage, s povečanjem izvoza in zmanjšanjem uvoza v plačilnobilančne okvire, ob večjem produktivnem zaposlovanju prebivalstva;
- nadaljnje nenehno in stabilno povečevanje življenjskega standarda delovnih ljudi z rastjo produktivnosti dela, povečevanjem dohodka in doslednim uresničevanjem in uveljavljanjem dela in ustvarjanja, razvojem svobodne menjave dela ter načel socialistične solidarnosti in vzajemnosti;
- krepitev in širjenje razmer za vsestranski napredek narodov in narodnosti, republik in pokrajin naše socialistične samoupravne skupnosti, v tem okviru pa hitrejše razvijanje, hitrejše od poprečnega razvoja, vsake gospodarsko premalo razvite republike, najbolj pa SAP Kosovo.

PO ZAČRTANI POTI

URESNIČEVANJE OBRAMBNIH PRIPRAV ZA OBDOBJE 1974 – 1978

V preteklem štiriletnem obdobju so bili pri utrjevanju in razvoju obrambnih priprav v občini doseženi pomembni uspehi. Poleg normativne ureditve določenih zadev na področju ljudske obrambe, varnosti in družbene samozasčite je zlasti zrasla aktivnost in odgovornost posameznih nosilcev obrambnih nalog in zadolžitvev. S tem smo dosegli, da obramba v občini postaja v resnici vse bolj stalna skrb delovnih ter ostalih skupnosti ter njihovih samoupravnih organov.

STANJE OBRAMBNIH NAČRTOV

Podružbljanje obrambnih priprav je bilo ob intenzivnih organizacijskih materialnih in strokovnih pogledih ena od osnovnih nalog krepitve naše obrambne pripravljenosti. To je doseženo tudi z vključevanjem širokega kroga občanov in delovnih ljudi v programiranje konkretnih rešitev zaščite in obrambe v okoljih, kjer živijo in delajo. S samostojnim načrtovanjem dela v vojni na osnovi izhodišč in usmeritev občinskega obrambnega načrta, smo v večini temeljnih samoupravnih skupnostih zagotovili, da so delovni ljudje postali resnično aktivni in tvoren dejavnik pri opredeljevanju nalog, ki jih nalaga obramba ter njena konkretizacija na okolje, v katerem se bo izvajala. S tem pa že v večji meri zagotavljamo, da občani in delovni ljudje niso več le izvrševalci tistih nalog, ki se oblikujejo izven njihovih skupnosti, temveč jih z obrambnimi načrti oblikujejo in sprejemajo sami. Tako smo v preteklem obdobju začeli proces hitrejšega pokrivanja dejavnosti in skupnosti v občini z ustrežnejšimi obrambnimi načrti, katerih vsebina je vsklajena z možnostmi in potrebami okolij, za katera so pripravljani.

Obrambne priprave v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje so do leta 1974 potekale v zelo ozkih krogih vodstvenih in strokovnih delavcev. Obstojele so sicer komisije za narodno obrambo, vendar o pripravah niso bili v zadostni meri seznanjeni samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, še manj pa delovni ljudje. Organizacije združenega dela so takrat imele samo načrte prehodov v vojno stanje, nekaj večjih pa tudi vojne načrte proizvodnje.

V tem letu so po sprejetju ustave in zveznega zakona o

ljudski obrambi organizacije združenega dela začele ustanavljati odbore za ljudsko obrambo po delegatskem sistemu, izdelale so prve načrte pripravljenosti in vojno-proizvodnje načrte. V letu 1975 so se na pobudo koordinacijskega odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito pri občinski konferenci SZDL v vseh delovnih skupnostih začeli ustanavljati odbori za družbeno samozasčito iz delegatov družbenopolitičnih organizacij. Izredno velik napredek je pri organizaciji civilne zaščite v krajevnih skupnostih, kjer se je število vključenih obveznikov od leta 1974 do 1978 dvignilo za preko 100 procentov. Med zaščitniki je kar 47 procentov žensk. Štabi so ustanovljeni v 39 krajevnih skupnostih, v eni krajevni skupnosti pa imajo samo eno enoto. Procent usposobljenosti je sicer manjši, vzrok temu pa je predvsem fluktuacija in nižja starostna meja obveznosti služenja v civilni zaščiti.

V organizacijah združenega dela in drugih organizacijah je sedaj civilna zaščita organizirana v 44 organizacijah v primerjavi z letom 1974, ko je bila organizirana v 36 organizacijah združenega dela in drugih organizacijah. Štabi so ustanovljeni v 16 organizacijah združenega dela, ostale pa imajo samo splošne enote. Število vključenih obveznikov je zraslo za okrog 100 procentov.

Celotna organizacija civilne zaščite v občini vključuje danes preko 6.000 delovnih ljudi in občanov ali okrog 10 procentov vsega prebivalstva. Na tečajih pa je bila dodatna usposobljenost preko 1.600 obveznikov. Težišče usposabljanja je bilo na nujenju prve mladinske pomoči, gašenju požarov ter reševanju ljudi in dobrin ob hudih nesrečah oziroma v vojni.

Problema strokovnega usposabljanja enot civilne zaščite sta še vedno pomanjkanje strokovnih predavateljev in nezadostna finančna sredstva.

Izvedeno je bilo tudi 153 vaj civilne zaščite z 2.863 udeleženci iz občinskih enot, enot in štabov iz krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Od tega je bilo 6 mobilizacijskih vaj, na katerih je sodelovalo 331 obveznikov. Omeniti je treba tudi občinski tekmovalni ekip pri bilingvistični pomoči, ki sta bili najbolj množični v Sloveniji in kjer je sodelovalo leta 1975 119 ekip, ekipa, ki je bila občinski prvak pa je postala tudi republiški prvak, leta 1977 pa je sodelovalo 120 ekip. Na obeh tekmo-

Danes že lahko govorimo o tem, da smo dosegli pomembne uspehe v graditvi sistema, v katerem so delovni ljudje in občani neposredni nosilci aktivnosti za večjo varnost in učinkovito zaščito socialističnih samoupravnih odnosov in revolucionarnih pridobitev ter drugih vrednot.

vanjih je sodelovalo 1.648 obveznikov civilne zaščite in drugih tekmovalcev.

TERITORIALNA OBRAMBA

Dosežena stopnja vojne pripravljenosti enot in njihovih poveljstev je dobro ocenjena. To so nam dokazale preizkušnje mobilizacijskih ukrepov, ki so bile izvedene v preteklih letih tako za posamezna poveljstva, ki so po prihodu na mobilizacijska zbirišča izdelala tudi vse potrebne dokumente za prihod v vojno stanje, kot tudi za delo enot, ki so svoje naloge izvršile v predpisnem času.

S postopnim razporejanjem mlajših rezervnih vojaških starešin in vojakov-obveznikov, se je sestav enot pomladil tako, da je v predpisanih mejah, ravno tako pa se izboljšuje tudi strokovnost. Uvedeno je načrtno izpopolnjevanje rezervnih vojaških starešin z različno dolgi tečaji, seminarji, ali poveljniško-štabnimi vojaškimi vajami za posamezne rodove in službe.

Izjava se tudi nov način vzgoje vojakov-obveznikov in sicer v Učnem centru. Program je predpisal Republiški štab za teritorialno obrambo in je zopet specifičen, predvsem sloni na izvajanju nalog, ki se bodo reševale v morebitni obrambni vojni. Učni center naj bi v bodoče postal center vzgoje za vse strukture splošnega ljudskega odpora in bi bila teritorialna obramba le del tovrstnega izpopolnjevanja in urjenja. Osnovni sistem novega načina vzgoje je večednevno urjenje kompletnih enot v določenih časovnih obdobjih. Poseben program je predviden za posamezne specialnosti. Ta način nam vsekakor nudi večjo možnost pregleda izurjenosti enot in posameznikov, starešine pa se

že danes v miru seznanjajo z vsemi odgovornostmi, ki jim jih nalagajo naloge vodenja in poveljevanja.

Izboljšana je tudi materialna opremljenost enot in štabov. To je doseženo predvsem z uvajanjem novega orožja in opreme domače proizvodnje, ki stalno narašča. Uvajanje novosti, predvsem pri oborožitvi, je tudi velikega moralnega pomena, saj se moralno politično stanje v enotah vidno izboljšuje. Posledica načrtnega izboljševanja materialne opremljenosti so izdelani letni in srednjeročni načrti, tako finančni kot tudi načrti dela in razvoja teritorialne obrambe. Vse načrte je obravnaval in jih potrdil svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozasčito občine.

V preteklem obdobju smo realizirali nabavo orožja za podporo, dopolnili smo sredstva zvez, sanitete, veterine in uspešno rešili vprašanja skladiščnih prostorov. Materialno tehnično opremljenje enot je zahtevalo v preteklosti še vedno največ sredstev, vendar se stanje izboljšuje, saj se odstotek finančnih izdatkov za vzgojo iz leta v leto povečuje in tako dobiva ustrežnejše mesto med sredstvi namenjenimi za teritorialno obrambo.

Pomemben rezultat smo dosegli pri vključevanju mladih prostovolcev v enote teritorialne obrambe. Od začetnih rezultatov v letu 1975, ko se je začela akcija, do danes, je veliko mladih vstopilo prostovoljno v teritorialno obrambo in po svečanih zaobljubah postalo enakopraven pripadnik teritorialne obrambe.

Rezultati vključevanja mladih obeh spolov v teritorialno obrambo so vsekakor plod tesnega sodelovanja z občinsko konferenco ZSMS Kranj in našem štabom, so pa tudi napotilo, da je na tem področju potrebno storiti še veliko več, predvsem pri vključevanju kmečke in študentske mladine. (Nadaljevanje na 20. strani)

DELO RAZVOJNO-TEHNOLOŠKEGA INŠTITUTA PO REORGANIZACIJI

V RTI je po novi organizaciji združena dejavnost za razvoj tehnologije za delovno organizacijo na lokaciji Kranj, kar pomeni, da je kadrovska zasedba enaka kot pred reorganizacijo, združena s tehnološkimi pripravami tozgov TAP, TTI in UU.

Tako ima novo organizirani RTI skupaj 185 sodelavcev, od tega 65 diplomiranih inženirjev in 120 ostalih sodelavcev (inženirjev z diplomom prve stopnje 10, tehnikov različnih profilov 70 in laborantov oziroma njim ustreznih strokovnjakov 40).

Na prvi pogled je to močan strokovni potencial, od katerega upravičeno pričakujemo ustrezne rezultate merljive z uspešnostjo v modernizaciji tehnologij in z uvedbo novih tehnologij z novimi proizvodi.

Preveč prostora bi porabili, če bi hoteli podrobno analizirati vsebino dela RTI, kakor je predvidena v planu dela za leto 1978. Naj bo dovolj, če rečemo, da so bili ti plani usklajeni s potrebami tozgov ostalih sektorjev in s tem zagotavljajo, da so usklajeni tudi s potrebami tozgov po razvoju.

Da pa ne ostanemo le pri tej ugotovitvi, analizirajmo, kako so strokovne moči razdeljene po področjih dejavnosti:

Od 185 sodelavcev (65 DIDM) odpade na:

TAP 28 sodelavcev (11 DIDM)
UU 28 sodelavcev (8 DIDM)
TTI 52 sodelavcev (25 DIDM)
SO 77 sodelavcev (21 DIDM)

S SO smo označili splošne oddelke, katerih programi dela niso neposredno vezani na izdelek, ampak opravljajo naloge skupne pomena za delovno organizacijo.

Za boljše razumevanje bomo našli le nekatere naloge:

- uvajanje novih surovin, standardizacije surovin, izdelava nabavnih predpisov za surovine, iskanje nadomestnih surovin,
- meritve proizvodnih pogojev v obratu (temperatura, pritiski, vibracije, ekološki pogoji), nabava razvojnih in kontrolnih aparatov in instrumentov,
- iskanje, nabava in razdeljevanje strokovne literature, skrb za strokovno knjižnico,
- razdeljevanje tehnološke dokumentacije, združevanje dela na standardih in standar-

dizaciji kvalitete, skrb za inovacijsko dejavnost in

— laboratorijske usluge, preizkušanje vhodnih surovin in polizdelkov.

V planu dela imajo ti oddelki za leto 1978 predvidenih 125 nalog, kar pomeni po 6 nalog na vsakega dipl. inženirja, poleg rednih vsakodnevnih opravil, ki so njihove stalne naloge (preizkušanje surovin, razdeljevanje dokumentacije itd.). Usluge splošnih oddelkov uporabljajo poleg ostalih sektorjev in tozgov tudi dislocirane delovne organizacije, čeprav po našem mnenju še premalo. Svojo dejavnost bi lahko znatno racionalizirale, če bi izkoristale naloženo znanje v teh oddelkih.

Oglejmo si podrobneje vsebino dela in kadrovske zasedbe vsakega dela RTI, ki skrbi za tehnologijo bivšega tozda TTI:

— za razvoj tehnologije tozda GTI (valjarna, cevi, profili, transportni trakovi, klinasti jermeni, stiskani izdelki na Cobertzu in stiskalnicah, prevleke valjev in posod) skrbi, če odštejemo administrativne delavce, 26 sodelavcev (12 DIDM), ali približno toliko, kot jih skrbi za tehnologijo v tozdu TAP.

V planu za leto 1978 imajo predvideno rešitev 80 nalog, kar je 6–7 nalog na enega dipl. inženirja. Pokrivajo tehnologijo desetih skupin proizvodov, ki se med seboj razlikujejo od sestave zmesi do skladiščenja izdelka.

— za razvoj lepil, kemičnih izdelkov, gumiranih tekstilov, konfencioniranih izdelkov in rezanih tesnil je zadolžena skupina 10 sodelavcev (4 DIDM), ki imajo 27 nalog za leto 1978 ali 7 na vsakega dipl. inženirja.

— za konstrukcijo orodij in izdelkov šteje skupina 8 sodelavcev (2 DIDM) in pokriva vse proizvode bivšega tozda TTI, ki zahtevajo orodja in izračune konstrukcije izdelka.

— za razvoj velopenvmatike (velo, moped, industrijska pnevmatika) imamo 3 sodelavce (2 DIDM), ki bodo morali opraviti 26 nalog za leto 1978.

— skupina strokovnih sodelavcev šteje 7 članov (6 DIDM) in je organizirana z namenom, da se usmerjeno ukvarja z dejavnostjo, ki je bi-

V laboratoriju tovarne avtopnevmatike

la zapostavljena v preteklosti, in sicer s pripravo razvojnih projektov od ideje do odločitve o investiranju, s poudarkom na projektih za izboljšanje poslovnih rezultatov bivšega tozda TTI (TAP in UU imata v primerjavi s tozdom TTI moderno tehnologijo in kadrovske zasedbo, ki znatno prekaša zasedbo, zadolženo za razvoj gumenotehničnih izdelkov). Trenutno skupina strokovnih sodelavcev obdeluje 13 projektov za bivši toz TTI.

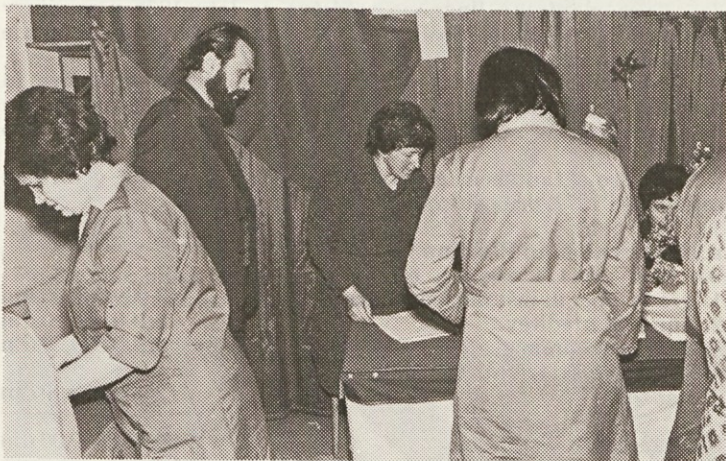
Kljub večjemu številu (52 sodelavcev, od tega 25 DIDM) zadolženih za razvoj gumenotehničnega področja, je dejstvo, da pokrivajo ne samo dvakrat, ampak petkrat širšo problematiko, kot npr. sodelavci za toz TAP. Ne gre namreč primerjati izdelanih količin proizvodov, ampak število različnih proizvodov, ki zahtevajo, ne glede na količino, enaka prizadevanja pri razvoju tehnologije, operativnih problemov pa je znatno več pri razdrobljeni kot pa pri serijski proizvodnji.

Večja obremenitev tehnologov za področje gumenotehničnih izdelkov bo prej ko slej pripeljala do še večjih potreb po strokovnem kadru, če ne bomo dosledno in dovolj hitro zožili asortimenta proizvodov, v skladu s temelji srednjeročnega plana, kjer smo predvideli delitev proizvodnje med delovno organizacijo lokacije Kranj in dislociranimi delovnimi organizacijami. To pa lahko hitreje realiziramo, če bomo imeli kvalitetne projekte za moderno tehnologijo in velike serije na kranjski lokaciji.

Razumljivo je, da ob več kot 300 nalogah, ki smo jih predvideli v letu 1978, nismo mogli dati bolj podrobnega pregleda, kot tudi nismo mogli nakazati vseh problemov, s katerimi se srečujejo tehnologi pri svojem delu.

Vesilijo pa bi nas, če bi ta prispevek vzbudil kateregakoli izmed članov kolektiva k vprašanju, na katerega bi lahko podrobneje odgovorili.

IVAN ŠKOFIC

Dne 9. marca smo volili ter se z referendumom odločali o spremembah samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke... V Informatorju št. 26 smo objavili obširno poročilo o rezultatih glasovanja, v naslednjem tudi o volitvah.

GRADNJA VZGOJNOVARSTVENIH USTANOV

KAJ SMO ZGRADILI V LETU 1977?

V našem glasilu že dlje časa nismo objavili informacij o gradnji vzgojnovarstvenih ustanov. Te dni pa smo dobili v uredništvo poročilo koordinacijskega odbora o izvajanju programa gradnje družbenih objektov v krajevnih skupnostih za leto 1977. Iz te informacije ponatiskujemo tisti del poročila, ki se nanaša na vzgojno varstvene ustanove.

Otroško varstvo

1. Otroški vrtec Preddvor

Podjetje Gradbinec je pričelo graditi otroški vrtec meseca avgusta 1976. Dela na objektih in zunanji ureditvi so bila zaključena v mesecu juliju 1977.

Dosedanji stroški 7.094.579,70 din

2. Otroški vrtec Planina

Podjetje Gradbinec Kranj je pričelo graditi objekt v mesecu oktobru 1976. Gradnja objekta bo zaključena meseca marca 1978. Dela na zunanji ureditvi pa bo podjetje dokončno opravilo spomladi 1978. leta. Dosedanji stroški, ki se nanašajo na izdelavo tehnične in projektne dokumentacije, projektantskega nadzora, nabavo notranje opreme in drobnega inventarja znašajo 3.872.045,45 din, ocenjujemo da bodo celotni stroški znašali 27.450.000,00 din.

Osnovne šole

1. Osnovna šola Primskovo

Nov šolski objekt je podjetje Gradbinec Kranj pričelo graditi meseca februarja 1977. Gradnja je v četrti gradbeni fazi. Dela na objektu in zunanji ureditvi bodo zaključena v mesecu maju 1978. Celotne stroške objekta z zunanjo ureditvijo ocenjujemo na 16.165.000,00 din, od katerih pa je bilo doslej porabljenih 15.694.742,15 din.

2. Osnovna šola Planina s športno dvorano

Potrebna tehnična in projektna dokumentacija za gradnjo popolne osnovne šole na Planini s športno dvorano ter zunanji ureditev je bila izdelana v mesecu juliju 1977. Pri oddelku za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve skupščine občine Kranj je v postopku izdaja lokacijskega dovoljenja.

Zaradi nevzdržnega stanja sedanjih šolskih zmožljivosti na območju Planine bo potrebno z gradnjo nove šole na Planini takoj pričeti.

Ker finančna sredstva sklada za gradnjo družbenih objektov v letu 1978 ne bodo zadoščala za pokritje celotnih stroškov gradnje nove osnovne šole na Planini, bo potrebno zagotoviti manjkajoča sredstva iz drugih virov, bodisi z najetjem bančnega kredita; ali gradnjo razdeliti na več gradbenih faz ali v celoti spremeniti program gradnje za leto 1978 (plan 58.000.000,00, to je, da se vsa planirana finančna sredstva za leto 1978 usmerijo v gradnjo nove popolne osnovne šole na Planini brez gradnje športne dvorane.

Dosedanji stroški, ki se nanašajo na izdelavo tehnične in projektne dokumentacije, preizkus nosilnosti tal, soglasja in bančnih stroškov za šolo in športno dvorano znašajo 1.404.826,35 din.

Po projektantskem predračunu, ki je bil izdelan v mesecu septembru 1977, pa ocenjujemo stroške takole. Za:

a.) Osnovno šolo Planina

1. gradb. obrt in inštalacijska dela	43.000.000,00 din
2. zunanja ureditev	2.100.000,00 din
3. notranja oprema	3.200.000,00 din
4. ostali stroški (zemlj. teh. dok., nadzor)	12.000.000,00 din
Skupaj (šola)	60.300.000,00 din

b.) Športna dvorana Planina

1. gradb. obrt in inštalacijska dela	22.000.000,00 din
2. zunanja ureditev	550.000,00 din
3. notranja oprema	1.800.000,00 din
4. ostali stroški	750.000,00 din
	25.100.000,00 din
Skupaj osnovna šola in športna dvorana	85.400.000,00 din

REKREATIVNI OBJEKTI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Po sprejetem programu gradenj rekreativnih objektov v krajevnih skupnostih za leto 1976 so se v letu 1977 nadaljevala dela pri gradnji šolskih igrišč za roket in košarko pri osnovni šoli Besnica in Josip Broz Tito Predoslje, adaptacijska dela v Domu Partizan Stražišče. Dela na navedenih objektih so bila zaključena v letu 1977, prav tako pa je bilo na Golniku v preteklem letu zgrajeno igrišče za odbojko. Šolski igrišči je zgradilo v Besnici in Predosljah Cestno podjetje Kranj, igrišče za odbojko na Golniku Komunalno podjetje Tržič, adaptacijo Doma Partizan Stražišče pa komunalno obrtno in gradbeno podjetje Kranj.

Dosedanji stroški gradenj rekreativnih objektov:

1. igrišče za roket in košarko pri osnovni šoli Besnica	325.631,35 din
2. igrišče za roket in košarko pri osnovni šoli Predoslje	444.156,65 din
3. igrišče za odbojko Golnik	72.734,55 din
4. adaptacijo Doma Partizan Stražišče	615.918,90 din
Skupaj	1.458.441,45 din

Sekretariat koordinacijskega odbora je na predlog posebne strokovne komisije v mesecu novembru 1977 potrdil program gradenj rekreativnih objektov v krajevnih skupnostih do konca leta 1980. Po navedenem programu bo sklad za gradnjo družbenih objektov lahko sofinanciral programirane objekte le v primeru, če bodo imeli posamezni nosilci investicij zagotovljena celotna potrebna sredstva za posamezne objekte kakor tudi pridobljena potrebna dovoljenja.

Da bi lahko pristopili k realizaciji objektov na območju športnega parka Stanko Mlakar v Kranju, je občinska skupščina na predlog koordinacijskega odbora 26/8-1977 sklenila s Projektivnim podjetjem in Arhitekt birojem SGP Tržič pogodbo, s katero je naročila izdelavo zazidalnega načrta za navedeno območje. Predlog zazidalnega načrta je izdelan in bo v naslednjih mesecih dan v razpravo pristojnim organom in organizacijam. Po dokončnem sprejetju zazidalnega načrta bo koordinacijski odbor oz. njen sekretariat pristopil k realizaciji gradnje objektov, ki so v navedenem programu za to območje predvideni.

Srednje šolstvo

Program gradnje družbenih objektov v krajevnih skupnostih vsebuje tudi sofinanciranje izgradnje Centra za usmerjeno izobraževanje na Zlatem polju v Kranju. Do konca leta 1980 naj bi sklad za financiranje družbenih objektov prispeval 15.000.000,00 din.

Poseben odbor, katerega je imenoval Izvršni svet Skupščine občine Kranj, je posvetil posebno pozornost projektni nalogi, oziroma programu Centra za usmerjeno izobraževanje, ki ga je v mesecu septembru izdelal ing. Milivoj Lapuh. Po sprejetju tega programa se je odbor odločil, da je potrebno, zaradi pravilne funkcionalne razdelitve objektov in prostorov, izdelati dispozijski načrt. Izdelavo tega načrta je po pogodbi z dne 21/10 sprejelo podjetje Domplan Kranj. Dispozijski načrt, ki ga je izdelalo podjetje meseca decembra 1977, je odbor sprejel 26/12-1977. Na podlagi tega načrta pa je potrebno izdelati oz. dopolniti načrt komunalnih naprav, za katerega bo poskrbelo podjetje Domplan Kranj. Pogodbeni stroški za izdelavo dispozijskega načrta znašajo 88.000.000,00 din, od katerih je sklad že poravnal 50.000,00 din. Poleg navedenega pa je bil po sklepu 15. seje sekretariata koordinacijskega odbora z dne 26/9 1977 pri oddelku za upravnopravne zadeve skupščine občine Kranj uveden postopek za pridobitev potrebnega zemljišča. Program Centra za usmerjeno izobraževanje združuje v končni etapi izgradnje:

Šolski center združenega podjetja Iskra Kranj, Izobraževalni center Sava Kranj, Ekonomsko administrativni šolski center Kranj, Gimnazijo Kranj, Poklicno šolo Kranj, Šolski center za blagovni promet Kranj, Visoko šolo za organizacijo dela Kranj, Delavsko univerzo Kranj in Dijaški dom Kranj.

Ker mora občina Kranj za gradnjo dijaškega doma Kranj, katera gradnja je po vrstnem redu gradenj dijaških domov v SR Sloveniji določena spomladi leta 1978, preskrbeti komunalno opremljeno zemljišče, so v finančnem načrtu sklada načrtovana potrebna finančna sredstva.

BRALCEM

Poleg pomembnih družbenopolitičnih samoupravnih ter gospodarskih dogodkov v naši delovni organizaciji smo v preteklih dveh, treh mesecih zabeležili tudi nekaj zanimivih športnih tekmovanj. V preteklosti smo jih navadno »razmetali« po vsem časopisu in kjerkoli je bralec odprl stran – je poleg ostalih informacij našel tudi športne. Ker pa menimo, da bo za mnoge od nas zanimiveje, če so športne informacije strnjene, smo se tokrat odločili za športno prilogo. Če vam bo tak način všeč, nam svoja mnenja sporočite in bomo tako delali ob obsežnejših in številnejših športnih dohodkih tudi v prihodnje.

Urednik

SMUČARSKO PRVENSTVO SAVE

Mojstrana, 5. marca 1978

Smučarsko prvenstvo Save za leto 1978 je bilo letos spet v Mojstrani. Spet sem zapisal zato, ker je bilo na teh smučiških že nekaj tekmovanj.

Od skoraj dvestopetdesetih prijavljenih smučarjev Save, se jih je tekmovanja udeležilo kar blizu dvesto. Zares lepo število, če upoštevamo, da je tisto nedeljo zjutraj deževalo po vsej Sloveniji in da je deževalo tudi skoraj ves čas tekmovanja. Dež ni motil naših smučarjev pri vožnji, bolj je vplival na število navijačev ob progi, saj jih je bilo manj, kot smo vajeni ob takih priložnostih.

Dvanajsto smučarsko prvenstvo je odprl direktor delovne organizacije Sava Kranj, Janez Bohorič, dipl. inž. V nagovoru je dejal, da ga posebno veseli tolikšno število udeležencev, saj to pomeni, da postaja smučanje zares množičen šport. Poudaril je tudi, da ima tako smučanje poleg športnega tudi družabno-tovariški pomen, saj vspodbuja medsebojno spoznavanje in povezovanje delavcev Save. Ob koncu je tovariš Bohorič zaželel vsem tekmovalcem obilo športnega užitka in čimboljše rezultate.

Z majhno zakasnitvijo, ki je nastala zaradi dežja, se je tekmovanje začelo. Proga in število vrtic je bilo za vse tekmovalce enako. Organizatorji so si predvsem prizadevali, da bi na tekmovanju sodelovalo čimvečje število ljubiteljev športa. Proga je bila enostavna in čeprav rezmočena, ni bila pretežka.

Organizacija tekmovanja je bila odlična. To velja tudi za razglasitev rezultatov in pa zaključek športnega srečanja.

Rezultati tekmovanja:

VELESLALOM – MOŠKI »C« nad 38 let

1. Šušteršič Viktor
2. Andrijašič Jože

3. Jeras Alojz
4. Mubi Franc
5. Marn Vlado
6. Druškovič Jurij
7. Toplak Nejko
8. Faganel Mirko
9. Požnel Dominik
10. Klemenčič Jože

VELESLALOM – ŽENSKE »A« do 28 let

1. Ambrožič Cvetka
2. Štular Jelka
3. Gostiša Olga
4. Gašperšič Anka
5. Tepina Dragica
6. Grošelj Branka
7. Bertonec Mija
8. Radenovič Irena
9. Avguštin Marjeta
10. Bajd Cilka

VELESLALOM – MOŠKI »A« do 28 let

1. Karničar Davorin
2. Leben Drago
3. Kufner Karel Heinz
4. Bajt Pavel
5. Pogačar Andrej
6. Kurnik Matjaž
7. Frelih Bojan
8. Možina Milan
9. Zupan Jože
10. Zajc Boris

VELESLALOM – ŽENSKE »B« nad 28 let

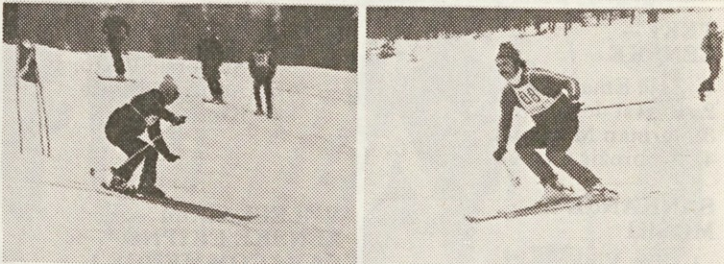
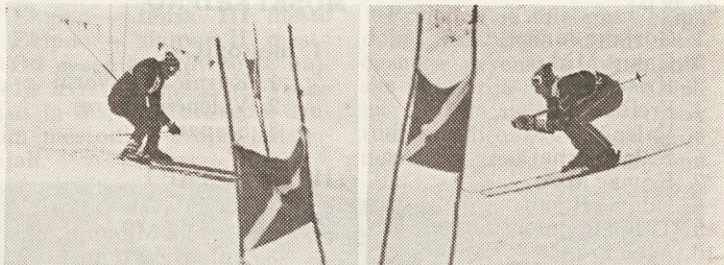
1. Pravst Jožica
2. Jerman Marjanca
3. Zajc Ema
4. Bajec Marjeta
5. Malej Vanda
6. Horvat Slavka
7. Benkovič Milena
8. Jazbec Milena

VELESLALOM – MOŠKI »B« od 28 do 38 let

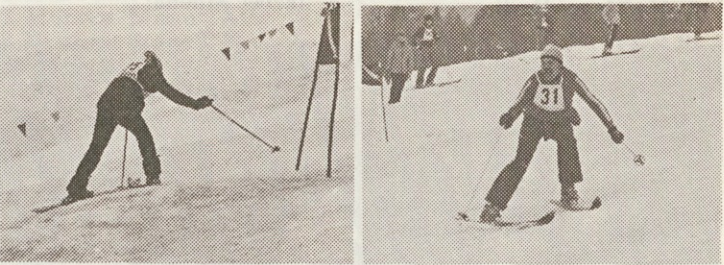
1. Grm Janez
2. Meglič Ferdo
3. Zajc Drago
4. Valenčič Andrej
5. Valenčič Franc
6. Loštrec Roman

Bine Ovin takoj po startu.

Med našimi smučarji imamo dobre in malo manj dobre.

Pričujoče slike dovolj zgovorno govore o tem, mar ne? Upam, da vseh ne boste spoznali.

Andrej Valenčič, Cvetka Ambrožič, Marjanca Jerman in Milena Benkovič

7. Bajželj Miha
8. Vogar Sašo
9. Komac Miro
10. Udir Janez

KOMBINACIJA – MOŠKI

1. Marn Vladimir
2. Gorjanc Janez
3. Komac Miro
4. Kalan Jernej
5. Karničar Davorin
6. Meglič Ferdo
7. Zajc Drago
8. Bajželj Miha
9. Perčič Tone
10. Jeras Anton

TEKI – MOŠKI

do 38 let

1. Gorjanc Janez
2. Rakuš Mirko
3. Krišelj Janez
4. Frelj Drago
5. Valenčič Jože
6. Kalan Jernej
7. Komac Miro
8. Udovič Bojan
9. Tulipan Simon
10. Ažbe Franc

TEKI – ŽENSKE

1. Zajc Ema
2. Pravst Jožica
3. Jerman Marjanca
4. Ambrožič Cvetka

SANKANJE – MOŠKI

1. Kos Vinko
2. Murovec Miran
3. Valentar Stane
4. Zajc Drago
5. Valenčič Franc
6. Kompare Janez
7. Bevc Jože
8. Marn Vladimir
9. Zupan Jože
10. Rogelj Brane

MOŠKI TEKI – nad 38 let

1. Marn Vlado
2. Nadiževac Rudi

3. Korenčan Zdravko
4. Vadnjal Jaka
5. Novak Florjan
6. Marolt Tone
7. Horvat Tone
8. Klemenčič Jože
9. Jeras Alojz
10. Andrijašič Jože

KOMBINACIJA – ŽENSKE

1. Zajc Ema
2. Pravst Jožica
3. Jerman Marjanca
4. Ambrožič Cvetka

VELESLALOM – MOŠKI EKIPNO

I. mesto: IC

1. Karničar Davorin
2. Valenčič Andrej
3. Slapar Niko

II. mesto: TAP 1

1. Bajt Pavel
2. Možina Milan
3. Valenčič Franc

III. mesto: SOZD 1

1. Šušteršič Viktor
2. Andrijašič Jože
3. Komac Miro

VELESLALOM – ŽENSKE EKIPNO SAVACOMMERCE 1

1. Pravst Jožica
2. Zajc Ema
3. Ambrožič Cvetka

SIS

1. Bajc Marjeta
2. Horvat Slavka
3. Bajd Cilka

FRS

1. Bertonecelj Mija
2. Benkovič Milena
3. Jazbec Milena

Eden od perspektivnih savskih smučarjev Davorin Karničar, IC

SMUČARSKO PRVENSTVO AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE SLOVENIJE

KRANJSKA GORA, 11. FEBRUARJA 1978

V letošnji zimi, ko je bila Kranjska gora najbolj zasnežena, je bilo v njej 7. smučarsko prvenstvo avtomobilske industrije Slovenije.

Rekordno število udeležencev – okoli štiristo – je sneg gotovo precej presenetil, še posebej pa organizatorje. Kljub snegu, ki je padal že vso noč pred tekmovanjem in vso soboto, so se organizatorji zelo potrudili, da se je tekmovanje odvijalo hitro in kvalitetno.

Savčani smo se zjutraj, nekaj po šesti uri, pred kinom Center »naložili« v osebne avtomobile. Bilo nas je okoli dvajset in ker bo cesta težko prevozna, smo se vsaj nekateri držali skupaj.

Malo pred Jesenicami smo slišali radijsko opozorilo, da je cesta proti Kranjski gori težko prevozna in naj vozniki tja raje ne vozijo, če ni nujno potrebno. Kaj storiti? Odločili smo se: naprej!

Ko smo prispeli v Kranjsko goro, smo se nekoliko žalostno zazrli na »naše« smučišče. Bilo je nedotaknjeno, dostop ni bil mogoč. In bilo je komaj dobro uro do starta.

Vrnili smo se v hotel Larix, kjer je bil štab organizacije. Povedali so, da bo začetek tekmovanja nekoliko kasneje kot je bilo predvideno, drugače pa je vse o.k.

Skozi okna smo videli, da je teptalec snega že na snegu in

kmalu nato so začele obratovati tudi vlečnice. To je bilo dobro znamenje tudi za nas. Podali smo se na startna mesta.

Proga za moške je potekala vzporedno s progo za ženske, le da je bila nekoliko daljša.

1. proga – člani:	
– višinska razlika	200 m
– dolžina	750 m
– število vrat	28
2. proga – ženske:	
– višinska razlika	150 m
– dolžina	600 m
– število vrat	22

Opomba: na tej progi so tekmovali tudi moški, stari nad 50 let.

Start! Tekmovalke in tekmovalci so se dovolj pogumno spuščali po sicer lepi progi – če sneg ne bi bil tako mehak.

Prav to pa je marsikoga pri vožnji precej zmedlo, zato v celoti ni bil dosežen kak rekorden rezultat.

Naši tekmovalci so dosegli:

VELESLALOM, ČLANICE DO 25 LET:

5. mesto Markelj Marjana
6. mesto Kopač Alenka
8. mesto Štular Jelka

ČLANICE OD 26 DO 35 LET

1. mesto Jerman Marjanca
4. mesto Zajc Ema
13. mesto Malej Vanda

ČLANICE NAD 36 LET

2. mesto Pravst Jožica

Miro Komac, Jože Andrijašič in Viktor Šušteršič

Savska ženska smučarska ekipa. Dekleta so v skupini ženske do 25 let osvojile ekipno prvo mesto. Z leve proti desni: Helena Rančigaj, Marjana Markelj, Ema Zajc, Jelka Štular, Marjanca Jerman in Vanda Malej

VELESLALOM, ČLANI DO 25 LET

- 9. mesto Bajt Pavel
- 30. mesto Bečan Marjan
- 35. mesto Pavlin Dušan

ČLANI OD 26 DO 35 LET

- 7. mesto Valenčič Andrej
- 11. mesto Modic Edo
- 22. mesto Zupan Jože

ČLANI OD 36 DO 45 LET

- 5. mesto Bajželj Miha
- 8. mesto Andrijašič Jože
- 9. mesto Šušteršič Viktor
- 10. mesto Jamnik Niko

ČLANI NAD 46 LET

- 5. mesto Faganel Niko
- 8. mesto Bertoncely Edo

TEKI

članice do 36 let

- 3. mesto Zajc Ema
- članice nad 30 let
- 4. mesto Jerman Marjanca

člani do 25 let

- 4. mesto Udovič Bojan
- 5. mesto Mohorič Tone

člani od 26 do 35 let

- 7. mesto Perčič Tone

- 10. mesto Cviren Pavel
- 16. mesto Valenčič Jože

člani nad 36 let

- 1. mesto Kalan Jernej
- 9. mesto Korenčan Zdravko
- 10. mesto Marn Lado
- 11. mesto Nadiževac Rudi

V generalni uvrstitvi v veleslalomu je Sava zasedla 2. mesto, ekipno so članice do 25 let osvojile 1. mesto, prav tako 1. mesto pripada članicam od 26 do 35 let.

Člani do 25 let so zasedli 9. mesto, od 26 do 35 let 4. mesto, od 36 do 45 let 2. mesto in v tekih člani od 26 do 35 let 2. mesto.

Po tekmovanju smo se v večini spet dobili v hotelu Larix in ker je snežilo še in še — smo popoldne presedeli kar tam. To smo naredili tudi zato, ker smo čakali na razglasitev rezultatov. Pri tem bom izrekel nekaj kritike: pri razglasitvi je bilo nekaj neprijetnih napak, ki si jih organizatorji skoraj ne bi smeli privoščiti. V glavnem je bila udeležba na 7. smučarskem prvenstvu avtomobilske industrije Slovenije za Savčane dobra preizkušnja, čeprav nismo dosegli posebno dobrih rezultatov.

Jože Štular

Brane Pečjak (v sredini) je bil vodja savskih smučarjev na SPAIS '78, Joža Zupan (levo) pa je bil med boljšimi smučarji

OBČINSKO SINDIKALNO TEKMOVANJE V SANKANJU, TEKIH IN VELESLALOMU

Občinski sindikalni svet je zelo dobro organiziral sindikalno prvenstvo delovnih organizacij občine Kranj.

Predstavniki naše delovne organizacije so sodelovali polnoštevilno v vseh panogah in dosegli lepe uspehe.

REZULTATI SANKANJA

Tekmovalo je 29 Savčanov
Ekipno — moški II. mesto
Ekipno — ženske III. mesto
Ekipno — skupno II. mesto
Od posameznikov so se najbolje uvrstili Ema Zajc, Vinko Kos in Miran Murovec z drugim mestom v svojih kategorijah.

sto. Tekmovalo je 14 Savčanov in dve Savčanki.

Tekmovanje v sankanju in tekih nam je pokazalo, da sta ti dve disciplini vedno bolj priljubljeni obliki rekreacije.

VELESLALOM NA JEZERSKEM — 11. in 12. februarja

Prvi dan je bila naša ekipa dokaj oslabiljena zaradi ističasnega prvenstva avtomobilske industrije Slovenije. Ekipa pa je bila nekoliko okrnjena tudi zaradi obilice snega, ki je nekatere naše pripravljene

Pozor! Pripravljeni! Zdaj! Janez Kompare na startu

Sankanje je veljalo tudi kot prvenstvo naše delovne organizacije in so bile uvrstitve naslednje:

moški:

- 1. Kos Vinko SOZD
- 2. Murovec Miran TAP
- 3. Valentar Stane TTI

ženske:

- 1. Ema Zajc Sava Commerce
- 2. Pravst Joži Sava Commerce
- 3. Paljevič Marija SKZ

TEKI

Pri tekih se lahko pohvalimo le z odlično uvrstitvijo Janeza Krišlja, ki je zasedel v svoji kategoriji drugo mesto. Ekipno pa smo v kategoriji moških dosegli solidno 5. me-

tekmovalce zadržal v toplih domovih.

Rezultati so vseeno kar dobri in zopet smo bili na vrhu po številu udeležencev, kar pa je morda še večji uspeh. V močni konkurenci smo ekipno zasedli drugo in peto mesto in bili v skupni ekipni kombinaciji sankanja, tekov in veleslalomu tretji. Posamezno sta bila najbolje uvrščena predstavnika 1. Ema Zajc in Davorin Karničar z 2. mestoma v svojih kategorijah.

Organizacija je bila zelo dobra, tekmovanje je bilo dobro izvedeno na splošno zadovoljstvo vseh udeležencev, vendar s pripombo, da tekmovalne proge niso bile primerne za sindikalno tekmovanje.

SMUK S ŠMARJETNE GORE

Letošnja zima je tudi na pobojih Šmarjetne gore nasula dovolj snega za organizacijo smučarskih tekmovanj. Tako smo člani TRIM KLUBA SAVA KRANJ lahko po enoletnem premoru organizirali tradicionalni SMUK S ŠMARJETNE. Vendar tudi letos ni

vse potekalo brez zapletov. Smuk smo nameravali izvesti že 29. januarja, vendar je nenadna otoplitev z močnim deževjem v zadnjem hipu preprečila izvedbo. Odločili smo se, da tekmovanje izvedemo ob prvih ugodnih snežnih razmerah. To se je tudi zgodilo in

14. februarja smo uspeli pripraviti progo. Čeprav je bil delovni dan – torek – se je tekmovalca udeležilo presenetljivo veliko število tekmovalcev – izmed 120 prijavljenih se jih je spustilo po 900 metrov dolgi progi 81! Že ta podatek govori, da je tovrstna rekreacija med krajani izredno priljubljena.

Letošnje leto smo izvedli zanimivo novost. Čase smo merili z električno napravo, ki so nam jo ljubeznivo odstopili smučarski sodniki kranjskega Triglava, ki so opravili tudi vso sodniško službo. Poleg tega smo za udeležence pripravili vrsto nagrad, ki so jih prispevali tovarna Sava in stražiški obrtniki. Vse ostalo delo pri pripravi proge in organizacije prireditve pa so amatersko opravili člani TRIM KLUBA Sava: Miloš Jocič, Pavle Perdan, Vule Cic-

mil, Zvone Mastnak, Vladimir Marn, Matjaž Miklavčič in popularni MK ob sodelovanju številnih Strašanov, ki so z vso vnemo pripravljali progo.

Rezultati tekmovanja so bili naslednji: najboljši trije v posameznih kategorijah so bili: PIONIRJI: 1. Bogo Žun 0:57,24, 2. Beno Krč 1:00,63, 3. Andrej Bajželj 1:01,74

ČLANICE: 1. Saša Rozman 1:09,24, 2. Jana Šparovec 1:42,07, 3. Meta Šparovec 1:47,35

ČLANI A: 1. Iztok Skok 0:53,33 (rekord proge) 2. Zdeno Pavc 0:54,15, 3. Jernej Bajželj 0:55,56,

ČLANI B: 1. Jože Rozman 0:55,90, 2. Ivan Por 0:56,93, 3. Viki Šušteršič 0:58,08

VETERANI: 1. Brane Jaklič 0:55,46, 2. Matevž Rozman 0:56,64, 3. Leon Pintar 0:57,48

LETOS TRIJE TEČAJI SMUČANJA ZA SAVČANE

Od 27. februarja do 3. marca je bil na Krvavcu smučarski tečaj za Savčane in sicer zadnji v tej zimi. Pred njim pa sta bila že dva: prvi na Zatrniku, drugi pa prav tako na Krvavcu. Zanimanje za zadnji smučarski tečaj je bilo precejšnje, saj se je prijavilo 56 udeležencev. To je bila pisana dru-

ščina iz različnih tozdov in sektorjev. Prevladoval je nežni spol, saj smo bile udeležene kar 70 odstotno. Manjšina je bila še »svobodnih«, ostale pa smo za pet dni zapustile družine, pomivalke, umazane »piskre«, metle in še kaj. Ene kot druge smo ta napor prestale. Tečajniki smo bili razvršče-

ni v šest jakostnih skupin glede na smučarsko predznaje. Med nami so bili začetniki, ki so šele začeli s smučarskimi koraki in taki, ki si jih lahko občudoval že na samem začetku, pri testiranju za razvrstitev v skupine.

Šest požrtvovalnih in neumornih »tovarišev« je skozi meglo in dež, ki sta bila naša zvesta in vztrajna spremljevalca, ponavljalo na čelu vrste: »Poševni smuk, desna rama izpluži, zabodi, premakni, gor dol, odrini, mehka kolena!«

Mi pa smo jih, če nismo imeli prevelikih težav z ravnotežjem, prav radi ubogali in jim sledili.

megli prevozili tolikšne strmine. Tovariši so neusmiljeno zabijali količke in pripravljali vrste za veleslalom – obvezno tekmo na zaključku tečaja. S tesnobo in bojaznijo, da bodo vratica pretesna, smo dočakali začetek našega »pokaži kaj znaš«. Tekmovali smo vsi, tudi začetniki, seveda na manj zahtevnem delu proge, kar pa ni zmanjšalo veselja. Ugotovili smo, da so se prav ti največ naučili, za kar je bilo brez dvoma potrebno vložiti mnogo truda vadiateljev, kakor tudi učencev.

Največja sreča je bila priti skozi cilj na katerikoli način. Na svečanem zaključku je vsak dobil zaslužen plačilo.

Na pobočju Zatrnika

Med nami je bila skupina »šlosarjev«, ki so se na svojstven način izkazali. Poskrbeli so za dobro voljo v avtobusu, pri prvem spustu, pri enolončnici in zlasti na zaključku. Spomnili so se domiselnih medalj, od katerih je ena obvisela za vratom najstarejšega tečajnika, našega dolgoletnega »dohtarja«. Med njimi je bil tudi najboljši, oziroma najhitrejši smučar med vsemi tečajniki.

V petek, 3. marca je bil zadnji dan tečaja. Sonce je posijalo s tako močjo, kot bi se hotelo oddožiti s svetlobo in toploto za vse dni nazaj. Nekateri smo z grozo zrl na pobočja, zlasti tisti, ki nismo imeli dovolj trdih kolen in nismo mogli verjeti, da smo v

Najbolj vesel in najsrečnejši pa je bil naš organizator rekreacije, saj so mu bili največje darilo zadovoljni in veseli obrazi tečajnikov, ki so z aplavzi in skandiranjem pokazali hvaležnost in navdušenje nad tako obliko rekreacije.

Starejši Savčani dobro vemo, da se je z njegovim prihodom v Savo marsikaj spremenilo na poti k »zdravemu duhu v zdravem telesu«. O tem lahko beremo v številnih Informatorjih in glasilu Save. Upam, da delim mnenje mnogih Savčanov, če mu zaželim, da bi se še dolgo dobro počutil med ožjimi in širšimi sodelavci in da bi še dolgo skrbel za našo rekreacijo.

M. N.

Trenutek napetosti: 58, 59 – SMUK!

PRAŠNATE SNOVI V INDUSTRIJI GUME

Za čistejšo okolje

V prejšnji številki smo objavili sestavek o načrtih za predelavo tehnoloških gumenih odpadkov v naši DO, kar pomeni gospodarsko korist in čistejše okolje. Za današnjo številko pa smo pripravili članek o prašnatih snoveh v gumarski industriji, o njihovi prisotnosti, odpravi... Ker menimo, da se je o teh stvareh spraševal že marsikateri Savčan, prispevek objavljamo v celoti.

V gumarski tehnologiji nastopajo prašnate snovi pretežno kot surovine za gumo in deloma kot ločilna sredstva, kjer prašnate snovi preprečujejo zlepljenje sicer med seboj lepljivih površin gumenih zmesi.

Čeprav so prašnate snovi v gumarski tehnologiji dejstvo, vendar je odvisna njihova prisotnost v delovnem okolju v mnogočem od tehnične in tehnološke razvitosti proizvajalca gumenih proizvodov.

Prašnatim snovem se gumarska industrija tudi v bodočnosti ne bo mogla izogniti. Še več: tehnologija prašnatih snovi ima zaradi svojih značilnosti kot npr.: avtomatiziranim postopku od transporta prašnih snovi s kontejnerji, pnevmatskem transportu v silose, suhemu mešanju in homogenizaciji do brizganja proizvodov, relativno nizke porabe energije in relativno nizkih investicijskih vlaganj – v tehnologiji proizvodnje nekaterih proizvodov celo prihodnost.

Preglejmo splošne postopke in tehnične rešitve pri delu s prašnatimi snovmi in kakšno je stanje glede prašnatih snovi v naši tovarni.

a) Prašnate snovi kot surovine za gumo

Mnoge za sestavo gume neobhodne surovine so v prašnati obliki.

Če izvezamo elastomere, kavčuke, med katerimi so vendar že na tržišču prisotni nekateri v prašnati obliki, tako imenovani prašnati kavčuki, so v prašnati oz. prirejeni obliki naslednje osnovne surovine za gumo:

- aktivatorji (cinkov oksid, magnezijev oksid)

- polnila (saje in svetla polnila, kot npr.: kaolin, kalcit, smukec, oborjena kremenica)

- ohranjevalci oz. sredstva proti staranju

- sredstva za vulkanizacijo (žveplo, pospeševalci).

Skupno za vse prašnate surovine v gumarstvu velja:

- delci naj bi bili čim manjši, nekje pod 40 tisočinkami milimetra, še posebej, če v gumi niso topni, da se med

mešanjem doseže njihova čim boljša porazdelitev (disperzija) oz. da se vsi delci omočijo z elastomerom. Od kemičnih vezi med polnilom in kavčukom ter od velikosti delcev polnila so namreč, med ostalim, odvisne fizikalne lastnosti gume, ki jih dobimo po vulkanizaciji gumenih zmesi.

- kjer je možno, naj bi fine delce predhodno oblikovali v rahle skupke (aglomerate), ki so bolj ugodni za transport in manj zaprašujejo delovne prostore, kasneje, med mešanjem, pa se popolnoma razbijejo. V to področje predhodnih priprav prašnatih snovi sodi tudi površinska obdelava prašnatih snovi z organskimi snovmi.

Glede tehničnih rešitev težimo k zaprtim sistemom, kjer potekata doziranje prašnatih snovi in njihovo mešanje avtomatsko v zaprtem sistemu. Kadar pa nimamo takšnih rešitev, ki so zelo drage, se poslužujemo odsevalnih naprav, ki jih namestimo nad izvor prašenja. Prašnate delce sesamo do ustreznih ciklov oz. filtrov, tako da gre v atmosfero prečiščen zrak.

V naši tovarni uporabljamo obe tehnični rešitvi.

Tako je v novi valjarni dodajanje saj, ki so količinsko najbolj prisotna prašnata surovina v naši proizvodnji gume, avtomatsko v zaprtem sistemu, medtem ko druge prašnate snovi dodajamo v zaprti mešalnik ročno, po predhodnem zatehtanju v praktične posode.

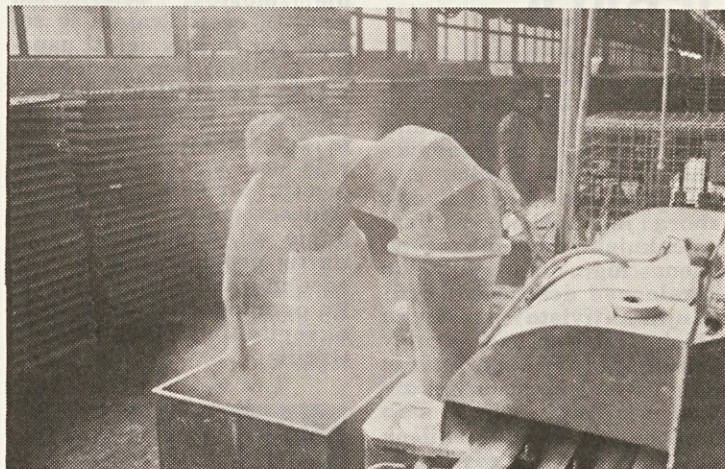
V stari valjarni potekata ročno tako zatehtavanje prašnatih snovi kakor tudi dodajanje prašnatih snovi v mešalnik.

V primeru mešanja zmesi na odprtih dvovaljčnikih so nad dvovaljčniki nameščene odsevalne nape.

b) Prašnate snovi kot ločilna sredstva za gumene zmesi

Gumene zmesi srečujemo v gumarski tehnologiji v dveh oblikah:

- kot osnovne polizdelke, to je zmesi v obliki plošč ali

To ni slab posnetek, ampak prah v zraku. Upajmo, da bo takih pogojev dela vsak dan manj.

trakov, namenjene za nadaljnje preoblikovanje in

- kot polizdelke oz. tako imenovane surovce, ki imajo že določeno obliko in so pripravljeni za nadaljnjo sestavo (konfekcijo) ali pa vulkanizacijo.

Skupno za vsa ločilna sredstva velja, da se skušamo prašnatim snovem izogniti s tem, da uporabljamo kot ločilna sredstva primerne tekočine, npr. milnice, ki se med vulkanizacijo raztopijo v gumi, ali pa vodne oz. alkoholne suspenzije prašnatih materialov, kot npr.: kaolina, cinkovega stearata.

Vendar nastopajo v gumarstvu primeri, ko se prašnatim ločilnim sredstvom ni mogoče izogniti, kar velja zlasti za oblikovance, kot npr.: notranje opravevanje cevi ali pa prosta vulkanizacija profilov, položnih v prašnato snov, v kotlih.

Preglejmo, kako obvladujemo postopke ločevanja gumenih zmesi v naši tovarni. Pri pripravi zmesi v ploščah oz. trakovih vodimo le-te skozi tekoča ločilna sredstva. Tudi pri dvovaljčnikih so nameščene kadi s tekočimi ločilnimi sredstvi. Suho prašnato ločilno sredstvo, smukec, uporabljamo le v manjših količinah pri dvovaljčnikih za stiskanje zmesi in v primerih, ko ostanke zmesi oblikujemo v plošče in v bližini nimamo kadi s tekočim ločilnim sredstvom. Smukec v primeru grobega opravevanja površin zmesi nanašamo s ščetko.

Manj popolna tehnična rešitev suhega opravevanja je pri proizvodnji velozračnic, kjer se le-ta s smukcem opravevajo na notranji in na zunanji strani. Sistem odsevanja in kasnejšega ločevanja smuka od zraka ni dovršen do stopnje, da bi ga lahko obravnavali kot uspešnega.

Pri proizvodnji profilov se še vedno uporablja prašnati kalcit kot sredstvo za preprečevanje deformacij med prosto vulkanizacijo v kotlu. Na tem področju si ometamo napredek s postopno ukinitvijo postopka vulkanizacije v kotlih, ki naj bi jo izpodrinila moderna kontinuirna vulkanizacija.

V primerih finega površinskega opravevanja gumenih polizdelkov, npr. pri konfekciji blazin, se poslužujemo prirodnih vrečk, napolnjenih s prašnatim ločilnim sredstvom.

Čeprav pri bežnem opisu uporabe prašnatih snovi v gumarski tehnologiji ne navajamo meritev o koncentracijah prašnatih delcev v zraku na delovnih mestih, o toksičnosti prašnatih snovi in o njihovih dopustnih koncentracijah in čeprav tudi ne navajamo stanja glede prašnatih delcev pri posebnih dejavnostih, ki se opravljajo v sklopu naše tovarne, npr. pri peskanju, vendar lahko zaključujemo, da bodo prašnate snovi tudi v prihodnje v gumarski tehnologiji močno prisotne.

Da pa bo vselej prisotna težnja po preprečitvi zapraševanja okolice s tem, da bodo prašnate snovi prevedene v obliko, ko ne zaprašujejo okolice ali pa, da se bomo prašnatim snovem izognili in uporabljali drugačne snovi za doseganje enakih ali pa podobnih učinkov.

V kolikor pa ne bo mogoče doseči napredka na osnovi navedenih usmeritev, potem bo veljalo uvesti takšne tehnične rešitve, ki bodo v celoti izključile prisotnost prašnatih delcev (uvredba zaprtih sistemov) ali pa bistveno zmanjšale prisotnost prašnatih delcev v zraku (uvredba učinkovitih odsevalnih sistemov).

Pavel Munih

Naš razgovor

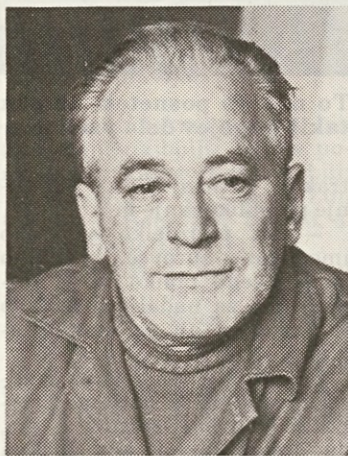
JANEZ JERALA

V začetku junija bo v Kranju jubilejni zbor gorenjskih aktivstov, ena največjih spominskih manifestacij na narodnoosvobodilno borbo. Odbor za pripravo in organizacijo zbora je začel delati, saj pričakujejo, da se bo v Savskem logu, na sejmišču zbralo nad deset tisoč nekdanjih aktivstov, borcev in obiskovalcev z vseh krajev Gorenjske. O zborovanju bomo v naših sredstvih obveščanja še več pisali, zato smo se tokrat namenili k enemu izmed borcev NOB, k JANEZU JERALU. Najin pogovor je le drobec iz življenja nekdanjega borca, ki je že dvajset let naš sodelavec.

Tovariš Jerala, kdaj ste odšli v partizane, v kakšnih enotah in kje ste hodili?

Kot mnogo naših fantov sem bil tudi jaz mobiliziran v nemško vojsko. Na ruski fronti sem bil ranjen, zato sem dobil šest dni dopusta in 1. maja leta 1944. sem pobegnil v partizane. Odšel sem na Primskovo v Tomažev bataljon Gorenjskega odreda. Ta bataljon se je največ zadrževal na Osolniku nad Savo. Po šestih tednih od mojega prihoda v partizane smo odšli na vojaške vaje v Krnice, kajti nekateri naši borci še niso znali ravnati z orožjem. Po končanem tečaju se je Tomažev bataljon pridružil Vojkovi brigadi kot tretji bataljon. Prav tedaj so Nemci pripravljali veliko ofenzivo na Jelovico. Trideseta in enaintrideseta divizija pa sta na Jelovici pričakovali, da jima bodo Angličani odvrgli iz letal pomoč – hrano in orožje. Na nesrečo pa je ves teden deževalo in letala se niso mogla spustiti, tako da bi akcija uspela. Nemci pa so prodirali proti Jelovici z vseh strani. Prebijali smo se lačni in mokri proti pet tisočim Nemcem. Največje žrtve je imela Prešernova brigada, saj je padlo kar šestnajst borcev tretjega bataljona. Borili smo se v glavnem od blizu, zato smo uporabljali bombe, pištole ter brzostrelke. Vodstvo partizanskih enot je videlo, da na Jelovici ne bomo zdržali, zato je prišel ukaz za premik na Primorsko. Na Primorskem smo nekaj dni počivali in obnovili opremo ter enote. Štab desetega korpusa pa je že pripravil načrt o napadu na

gorenjsko progo po ukazu vrhovnega štaba – RUŠITE KOMUNIKACIJE! To je bila ena največjih partizanskih akcij na Gorenjskem. Ta akcija je pomenila rušenje mostov, železniških prog in cest. Trajala je sedem dni in je v celoti uspela. Tudi jaz sem sodeloval v teh akcijah (Huda južina, Podmelc). Vojkova brigada je železniško progo minirala na več stotridesetih mestih, ter most dolg okrog trideset metrov. Zaradi tega je bil promet ustavljen na tej progi za cele tri mesece in s tem smo sovražniku onemogočili dovoz sil in okrepitev v Jugoslaviji in Grčiji.

Jerala, ali ste bili tedaj borec ali ste imeli kakšen vojaški čin?

Tedaj sem bil borec, čin vodnika sem pa dobil v zadnji ofenzivi.

Kaj pa so partizanske enote delale po teh akcijah?

Posamezni bataljoni so uspešno izvedli še nekaj večjih akcij, potem pa je prišel ukaz za vrnitev na Primorsko. S tem so bili zaključeni operativni boji in to so bili zaključne, zadnje akcije pred veliko ofenzivo.

Ali ste bili vseskozi v Prešernovi brigadi?

Ne, večji del sem bil v Vojkovi brigadi, ki je ščitila tudi bolnico Franjo. Iz brigade pa so zbirali skupine borcev za posamezne akcije. Tudi jaz sem sodeloval v številnih akcijah.

Ali ste bili kdaj odlikovani?

Odlikovan sem bil po končani vojni, in sicer z redom zaslug za narod in z medaljo za hrabrost. Predlog za odlikovanje je bil narujen tik pred zadnjo ofenzivo, a se je med ofenzivo zgubil.

Po končani vojni ste se demobilizirali?

Iz armije sem odšel junija 1946. leta.

Pa ste prišli takoj v Savo?

Ne, nekaj časa sem bil doma, ker smo imeli majhno kmetijo. Potem sem nekaj časa vodil zadrugo in

leta 1958 sem prišel v Savo. Torej mineva letos dvajset let, odkar sem v Savi.

Ste se v Savi takoj vključili v organizacijo ZB?

Ne, delal sem v organizaciji ZB na terenu. Potem me je nekoč tov. Edo Bertonec opozoril, da bi bilo prav, če se vključim v Savi.

Ali aktivno delujete v savski organizaciji ZB?

Udeležujem se sestankov in občnih zborov. Več sem morda delal na terenu, v Mavčičah. Tu mislim na organizacijo proslav itd.

Kakšno delo pa opravljate?

Sedaj sem v skladišču surovin. Tukaj sem dve leti. Delo je enozmensko in nekoliko lažje kot prejšnje (trizijsko delo, vulkanizacija bledarjev). Zahvaliti se moram organizaciji ZB in tov. Bedekoviču za pomoč pri tej zamenjavi. Moram reči, da se savska organizacija ZB zelo prizadeva, da bi pomagala svojim članom in je deležna vse podpore kadrovske službe. Seveda pa reševanje problemov borcev ni enostavno, zato tudi ni vedno tako hitro, kot nekateri pričakujejo.

Kako pa se počutite v Savi? Ali ste zadovoljni z medsebojnimi odnosi?

Ko se ob priložnostih pogovarjam s sodelavci, predvsem mlajšimi, imam občutek, da jih naša revolucija ne zanima toliko. Bolj so usmerjeni v današnji in jutrišnji dan.

Koliko časa boste pa še delali?

Okoli dve leti. Ne bom imel dovolj let delovne dobe, zato bom upokojen starostno.

Ali imate veliko družino?

Štirje smo, midva z ženo, ki je tudi v Savi, sin je pri vojaki, hčerka pa je stara sedem let.

Tovariš Jerala, ali vas kaj teži? Bi morda radi kaj povedali, kar vas niso spraševali?

Ja, gre za problem, ki ga čutijo mnogi starejši delavci. Gre za to, da delavec z dvajset, tridesetletnim delovnim stažem nikakor ne more tako in toliko narediti kot mlad delavec. In zaradi tega je starejši delavec slabše osebno ocenjen pri vodjih. Jaz npr. sem delal na tri izmene osemnajst let, kar prav gotovo človeka izčrpa. Nikakor ne mislim, da bi morali delavca z dolgim delovnim stažem v delovni organizaciji pestovati ali mu karkoli odpustiti. Prav pa bi bilo, da bi se minulo delo bolj odražalo v odnosu do delavca, kot pa v denarni pravici. Marsikdaj se mi je zgodilo, da so me po potrebi premeščali na zelo težka dela, čeprav sem bil star petinpetdeset let.

Še o mnogih stvareh mi je pripovedoval tovariš Janez Jerala. Predvsem o spominih na narodnoosvobodilno borbo, o partizanskih akcijah...

Hvaležen sem vam za odgovore in vam želim dobro počutje med nami v Savi ter veliko zdravja.

Jože Štular

DAN ŽENA

Mladinska organizacija kadrovske-spolne službe je skupaj s sindikatom organizirala v prostorih nove upravne stavbe 8. marca ob 13. uri kratko proslavo ob mednarodnem dnevu žena.

Nanjo smo povabili vse ženske, ki so zaposlene v tej službi. Kratek kulturni program smo izvedli pobudniki tega srečanja, mladinci sami. V kulturnem delu programa smo se v vezani in nevezani besedi spomnili matere kot simbola ljubezni, hrepenenja, trpljenja... Po prijetni pismici in skeču »Nemški turist« je predstavnik sindikata prisotnim ženam čestital za njihov praznik v imenu kolektiva in jim izročil albume za slike, darilo sindikata.

JAVNA TRIBUNA ...

... O DRUŽBENEM PLANIRANJU IN SREDNJEROČNEM RAZVOJNEM PROGRAMU DELOVNE ORGANIZACIJE SAVA

V torek, dne 7. marca, je komisija za družbenoekonomske odnose po svetu ZSM v delovni organizaciji organizirala javno tribuno, na kateri smo se pogovarjali o družbenem planiranju in srednjeročnem razvojnem programu delovne organizacije Sava za obdobje od leta 1976 do 1980.

Namen javne tribune je bil konkretno seznaniti najširši krog delovnih ljudi v delovni organizaciji Sava, predvsem mladino, z aktualnimi področji razvoja družbenega planiranja in z nadaljnjim razvojem delovne organizacije, ki ga določa razvojni program, predvsem na kranjski lokaciji. Pomembno pri tej tribuni je bilo, da smo se člani OOSM že prej pogovarjali s člani komisije o vprašanjih, ki so jih zanimala. Na ta način smo zbrali precejšnje število vprašanj, kar je zahtevalo mnogo dela in časa, tako da smo včasih delno zanemarili tudi svoje delo in le razumevanju nadrejenih se imamo zahvaliti, da smo lahko tribuno uspešno organizirali. Z zbranimi vprašanji smo predhodno seznanili tudi nekatere vodilne in vodstvene delavce, ki smo jih izbrali za razlagatelje. Ti so na ta način lahko pripravili tudi konkretne podatke, s katerimi smo bili vsi zadovoljni. Poudariti moram, da so nam strokovni delavci zelo pomagali in nas razumeli, dajali pa so nam tudi vzpodbudna navodila. Za vse se jim zahvaljujemo. S predhodnim delom smo dosegli, da je javna tribuna potekala tako, kot javna tribuna mora potekati — o zanimivostih smo se namreč pogovarjali. Na dosedaj organiziranih tribulah smo sicer poslušali zanimiva predavanja, vprašanj pa ni bilo, ker udeleženci ali niso dovolj zbrano poslušali ali pa niso upali oz. znali vprašati. Na koncu tako organiziranih tribulah je imel organizator občutek, da je stvar pomanjkljiva oz. slabo pripravljena. Kot sem že omenil, smo za zbrana vprašanja iz različnih področij srednjeročnega razvojnega programa prej izbrali razlagatelje — nekatere vodilne in vodstvene delavce v delovni organizaciji. Zasedba je bila pestra, saj smo poleg tov. Štamcarja iz inženiringa in tov. Škofica iz RTI, ki sta bila glavna nosilca odgovarjanja, pridobili za sodelovanje še glavnega direktorja sozda Sava — tov. Majcna, direktorja delovne organizacije tov. Bo-

horiča, tov. Rakovčev, tov. Košiča, tov. Kapusa, tov. Božiča, tov. Pavšarja, tov. Balanča in druge. Tribuna se je pričela z uvodno razlago tov. Balanča o družbenem planiranju. O tem je dejal:

»Pred dvema letoma smo sprejemali ne samo za naš sozd, ampak tudi za posamezne republike in celotno Jugoslavijo srednjeročni program razvoja. Najprej smo se domnili za osnovne cilje, ki jih bomo v srednjeročnem programu skušali realizirati in na osnovi tega postavili plane. Do leta 1981 poznamo temeljni dogovor plana o razvoju Jugoslavije, ki ga je sprejela skupščina SFRJ. Tak dogovor poznamo za republike, občine, sozde in delovne organizacije. Za vse te

Zaradi velike prizadevnosti in resnosti organizatorjev je razgovor o razvoju Save nadvse uspel, saj se ga je udeležilo veliko mladih Savčanov.

plane je značilno, da so postavljeni istočasno in se tudi istočasno na vseh nivojih stalno dopolnjujejo in vsako leto podaljšujejo za eno leto, tako da imamo neprekinjeno srednjeročno načrtovanje. Eden od osnovnih ciljev odločitve naše družbe za planiranje na vseh nivojih, je zagotoviti večjo samostojnost glede na druge države in oblikovati gospodarske grupacije, kar lahko dosežemo tako, da sestavljamo programe, ki nam zagotavljajo aktiviranje lastnih surovin-skih odnosov in s tem večjo neodvisnost od uvoza. Eden od primarnih ciljev je proizvodnja hrane in s tem povezani cilji na področju kmetijstva in predelave hrane na splošno. Poseben poudarek je povečanje izvoza. Naš srednjeročni program je sestavljen tako, da bi moral zagotoviti čimvečji izvoz. V temelje smo vgradili predvsem projekte, ki naj bi zagotovili surovine za našo proizvodnjo (jekleni kord, proizvodnja regenerata, obnavljanje obrabljenih plaščev, predelava odpadne gume). Vzporedno s temi so plani SIS, ki spremljajo gospodarstvo in

družbo. Ti programi so vezani na naš oz. se eni z drugimi dopolnjujejo. Pri planih smo morali veliko pozornosti posvetiti naši močni odvisnosti od uvoza, zato bo potrebno sestaviti programe, ki zagotavljajo domače surovine. Poleg programov, ki zagotavljajo surovinsko osnovo, bomo investirali tudi v naše osnovne programe: v TAP, v tehnične izdelke in modernizacijo proizvodnih programov. Programi predvidevajo povezovanje znotraj in zunaj sozda Sava. Da bi programe lahko realizirali, se na osnovi možnosti, ki jih daje zakon o združenem delu, povezujemo z našimi dobavitelji surovin in končnimi potrošniki v jugoslovanskem in mednarodnem okviru.

V drugem delu tribune smo se pogovarjali o uspehih oz. pomanjkljivostih srednjeročnega razvoja delovne organi-

kem primeru; če bi primanjkovalo finančnih sredstev, bi izpadli projekti C, delno pa lahko tudi projekti B. Skupne naložbe finančnih sredstev za to obdobje znašajo 286 milijard starih din.

Tov. Majcen nam je povedal, kakšna je bila pot do sestave srednjeročnega razvojnega programa. Vodstvo oz. strokovni svet je imelo nalogo, da se vključi v resolucijo, ki je bila sprejeta na nivoju federacije. V okviru tega smo potem določili smer našega razvoja. Pri tem so sodelovale vse strokovne službe in družbenopolitične organizacije, ki so ves potek preverjale.

V nadaljevanju tribune so razlagatelji odgovarjali na zastavljena vprašanja: o zaposlovanju oz. stopnji zaposlovanja, o prodaji naših izdelkov na domačem in tujem trgu, o problemu nefunkcionalnosti stroja za predelavo odpadne gume in refinerja, o možnostih zgraditve objekta za UU, o predvidenem začetku izgradnje tovarne, obratne ambulante, IC ..., o proizvodnji avtomobilskih zračnic, o objektu nove mehanične delavnice in o pogojih dela v njej ... Podatki analiz kažejo, da bi se ob realizaciji vseh projektov proizvodnja povečala od 79.745 ton na 143.300 ton v letu 1980 oz., da bi se fizični obseg proizvodnje gibal po 15,8-odstotni letni stopnji. Povečalo naj bi se tudi število zaposlenih od 6167 na 7522 v letu 1980, kar ustreza 5,1-odstotni letni stopnji rasti zaposlovanja. Za delovno organizacijo Sava Kranj je predvidena nižja stopnja rasti zaposlovanja, in sicer 2,9-odstotna. Po resoluciji je predvidena 3-odstotna stopnja. Predvidena je večja letna stopnja rasti produktivnosti, in sicer 10-odstotna, po resoluciji je za srednjeročno obdobje planirana stopnja rasti 6 do 7 odstotkov letno. Za obdobje razvojnega programa se predvidevajo kvalitetne spremembe na področju blagovnega poslovanja s tujino, saj se predvideva stoo odstotno pokritje uvoza z izvozom, oz. je za slovensko gospodarstvo predvideno 60-odstotno pokritje uvoza z izvozom blaga. Izvoz naj bi se povečal za okoli 16 odstotkov letno, medtem ko je po resoluciji predvideno približno 18-odstotno povečanje. Spremenila naj bi se tudi regionalna struktura izvoza, predvsem naj bi se več izvažalo v dežele v razvoju oz. v neuvrščene dežele in to povečanje naj bi bilo od 11 odstotkov iz leta 1976 na 25 do 30 odstotkov v letu 1980. Tribuno smo zaključili ob 16. uri. Dodati moram, da je bila prireditelj dokaj dobro obiskana, kar kaže na precejšnjo aktivnost OO ZSM v delovni organizaciji, za kar pa je potrebna dobra obveščenost in medsebojno sodelovanje. Vreš

VERIFIKACIJA IN IZVOLITEV NOVEGA VODSTVA IN ORGANOV SINDIKATA

Obenem so vsi izvršni odbori osnovnih organizacij razpravljali in izvolili za:

predsednika konference sindikata delovne organizacije:

Jožeta ANTOLINA,

podpredsednika konference sindikata delovne organizacije:

Matka KRTA,

podpredsednika konference sindikata delovne organizacije:

Lojzeta VESELIČA,

sekretarja konference sindikata delovne organizacije:

Petra BOGATAJA.

Nadalje so na osnovi pravil o organiziranosti člani predsedstva tudi predsedniki in sekretarji področnih konferenc osnovnih organizacij sindikata

TAP: Vinko POTOČNIK, Ludvik KOPAČ;

GTI: Dušan ŽIŽMUND, Franc ČEFERIN; samostojnih tozdov: Aleš DRAKSLER, Filip RAJGELJ; storitvenih dejavnosti: Frenk ŠTULAR, Franc ROZMAN;

strokovnih sektorjev: Lado MRAZ, Marija LOPARNIK.

Vse te so posamezni izvršni odbori osnovnih organizacij v celoti tudi izvolili.

Od 31. januarja pa do 8. februarja so potekali po predhodnih sestankih sindikalnih skupin občni zbori osemindvajsetih osnovnih organizacij. Na teh občnih zbori so vse osnovne organizacije sprejele pravila, ki smo jih danes tudi verificirali. Na osnovi teh pravil predsedstvo konference delovne organizacije sestavlja jo vsi predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata, ki so bili tudi izvoljeni.

PREDSTAVLJAMO VAM OO ZSM STROKOVNE SLUŽBE TAP

Naša osnovna organizacija šteje sedaj 32 članov. Bilo jih je že več, vendar smo pri pregledu aktivnosti posameznih članov ugotovili, da se moramo pogovoriti s člani, ki niso ničesar delali. Tako smo ugotovili število članov, ki so pripravljeni delati v mladinski organizaciji. Tedaj smo sprejeli tudi sklep, da se bomo v bodoče takoj po prihodu novih članov pogovorili s njimi, seznanili jih bomo s programom in delom naše organizacije. Delo mladinske organizacije moramo vedno spremljati, saj vemo, da v delovno razmerje prihajajo generacije, ki bodo nosilci nadaljnega razvoja naše samoupravne družbe.

Naša osnovna organizacija je sprejela program dela za leto 1978, ki obsega poleg stalnih še nekaj posebnih nalog. Za vsak mesec imamo določeno nalogo, ki jo tudi izvršujemo. Žal ugotavljamo, da nismo dosegali aktivnosti vseh mladincev. Pri njihovem aktiviranju imamo težave. Dobro sodelujemo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvom tozda, ki nam vedno priskočijo na pomoč pri reševanju problemov. Tudi te organizacije nas vabijo k sodelovanju pri vseh aktualnih problemih in nalogah in tako smo v tozdu vsi seznanjeni s tekočimi problemi. Mladi v naši osnovni organizaciji se še vedno

premalo vključujejo v delo na sindikalnih skupinah in na zbori delavcev, vendar zadnje čase skušamo izboljšati takšno stanje. Več se pa udeležujemo na športnih tekmovanjih, pa tudi na delovnih akcijah, ki pa jih je zaenkrat premalo. Ugotavljamo, da na teh tekmovanjih gradimo tovarištvo in se povezujemo, kar pomeni, da bomo tudi tako začeli reševati skupne težave in probleme. Želimo si tudi več sodelovanja z drugimi osnovnimi organizacijami ZSM v Savi, ki je za sedaj še

premajhno. V tem letu bomo skušali delo še izboljšati in ga prilagoditi tako, da se bo akcij lahko udeležilo več mladincev. Imamo namreč veliko število mladincev, ki izredno študirajo, mladinci iz vzdrževanja pa delajo v treh izmenah. Težave pa ne smejo ostati težave, ker se zavedamo, da je mladinska organizacija izvir bodočih vodilnih in vodstvenih delavcev, bodočih funkcionarjev in če bomo vzgajali kvaliteten kader, bomo v bodoče težavam lažje kos.

M. Mitič

POJASNILO

V številki 4 z dne 23. februarja letos smo na drugi strani objavili informacijo z naslovom Analiza fluktuacije za leto 1977. Avtor prispevka, Zdravko Korenčan, je k besedilu pripravil tudi ustrezne tabele, ki pa smo jih morali zaradi pomanjkanja prostora izpustiti. Objavili jih bomo v eni naslednjih števil, ko bomo dobili tudi informacijo o vzrokih fluktuacije.

Urednik

SINDIKALNA KONFERENCA...

(Nadaljevanje s 3. strani)

bila v Stiskanih izdelkih ustanovljena nova osnovna organizacija sindikata Transportni trakovi in Klinasta jermena.

Posamezne osnovne organizacije sindikata se združujejo v konferenco po področjih, in sicer:

1. Konferenca OO TAP (Polizdelki, Konfekcija, Vulkanizacija, Avtozračnice in Strokovne službe),

2. Konferenca OO GTI (Stiskani izdelki, Transportni trakovi in klinasta jermena, Cevarna, Prevlake valjev in Valjarna),

3. Konferenca OO Velopnevmatike, Tehnični in kemični izdelki, RK Vrhnika, Lovski material in embalaža in Umetno usnje.

4. Konferenca OO Strokovnih dejavnosti (Vzdrževanje, Energetika, Orodjarna in sektor organizacije storitvenih dejavnosti).

5. Konferenca OO Strokovnih sektorjev (Kadrovski sektor, Splošni sektor, Razvojno tehnološki inštitut, Sektor za organizacijo in informacijske sisteme, Nabavni sektor, Sektor za inženiring in projektivo, Sektor za organizacijo proizvodnje, Izobraževalni center in Finančno računovodski sektor).

DELO ORGANIZACIJSKO KADROVSKE KOMISIJE

Organizacijsko kadrovska komisija je imela v obdobju 1975–1978 60 skupnih sej s

kadrovske komisijo pri svetu ZK. Na samostojnih in skupnih sejah je komisija obravnavala predloge kandidatov za samoupravne organe, organe družbenopolitičnih organizacij, samoupravne interesne skupnosti, vodilna in vodstvena delovna mesta, napravila pa je tudi izbor kandidatov in predlog za najrazličnejše politične šole in druge oblike izobraževanja, ki so bile organizirane v delovni organizaciji, občini ali republiki. Komisiji sta ocenjevali moralno politične kvalitete za vse delavce, ki so kandidirali na vodilna ali vodstvena delovna mesta. Zaradi nove organizacije je komisija morala oceniti v mesecu decembru leta 1977 vse vodilne in vodstvene delavce, zaposlene v Savi. Komisija je imela pri ocenah včasih zelo težko delo, ker ni imela dovolj potrebnih podatkov o družbenopolitični dejavnosti posameznih kandidatov.

Prav tako so imeli pri ocenah politični aktivni tozdov različne kriterije ocenjevanja. Komisija je zato predlagala spremembo obrazca za ocenjevanje, ki mora biti konkretnjši in ne dvoumen, kar bo komisiji olajšalo delo. Delo je zahtevalo od članov komisije posebno angažiranje pri dokončni oceni posameznikov sodelavcev, ki so kandidirali na vodilno ali vodstveno delovno mesto.

Več informacij o konferenci bomo objavili prihodnjič – skupaj s sklepi.

SKUPNI SESTANEK OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS – SAVE, VULKANA, RUME, V RUMI

Ob koncu leta, tako kot to narede vse organizacije, tudi zveza socialistične mladine Sava sešteva rezultate dela na vseh področjih lanskega leta. Ko analiziramo naše delo in ugotavljamo, kaj je vse narejeno, kaj izpuščeno in kaj bi se še dalo narediti, prihajamo do sklepa, da smo na področju koordiniranja dela z drugimi osnovnimi organizacijami ZSM izven Kranja (Ruma, Vulkan, Vrhnika, KTM, Totra idr.) premalo storili. Res je, da je na takšni razdalji težje vzpostaviti stike za skupne akcije, vendar smo na enem od sestankov sekretariata razpravljali, kako navezati stike in kaj je možno narediti glede na lokacijsko oddaljenost.

Tako smo dne 15. 2. 78 organizirali skupni sestanek v Rumi, katerega so se udeležili predstavniki mladih iz Save, Vulkana in Rume. Sestanka so se udeležili tudi sekretar ZK, sekretar OKZSM in predsednik osnovne organizacije sindikata, vsi iz Rume.

Mladi iz Rume so nas seznanili z delom v preteklem letu. V treh osnovnih organizacijah, ki so v tovarni Ruma, je približno sto članov, ki se s svojim delom v preteklem letu ne morejo pohvaliti. Kljub temu da je ena tretjina mladih vključena v ZK in druge družbenopolitične organizacije, leti niso našli prave poti, da bi se dobro organizirali in uresničili svoj program. Naslednja pomanjkljivost pa je ta, da ni

majo koordinatorja v okviru celotne mladinske organizacije. Vsaka osnovna organizacija ZSM ima svojega predsednika (skupno tri) in ti so predstavniki oz. delegati na občinski konferenci ZSM v Rumi. Upam pa, da bodo mladi z novo organiziranostjo in boljšo koordinacijo med ostalimi osnovnimi organizacijami ZSM realizirali svoje programe v naslednjem obdobju.

Iz poročila članov osnovnih organizacij ZSM – Vulkan je bilo razvidno, da so mladi dobro organizirani. Akcija »Mladi delavec – samoupravljalec« je v Vulkanu naletela na veliko zanimanje in pripravi, da bodo to akcijo v letu 1978 uspešno izpeljali.

Sprejet je bil sklep, da se formira koordinacijski odbor, ki ga naj sestavlja po en član iz vsake OO ZSM. Vse osnovne organizacije ZSM so dolžne do 24. marca 1978, ko bo programska konferenca ZSMS – Sava, določiti po enega člana za koordinacijski odbor, pripraviti okvirni program oz. predlog akcijskega programa.

Po končanem sestanku smo si ogledali proizvodnjo v tovarni Ruma. Želimo, da v letu 1978 mladinske organizacije naredijo več kot so do sedaj; stremimo za tem, da dobi ZSMS pomembnejše mesto v delegatskem sistemu, kot ga ima danes. Seveda pa si moramo to izboriti sami z aktivnim delom.

NOVIĆ DRAGIŠA

obupnem boju za osvoboditev. Ivo Lola Ribarja in Boška Buha, dveh herojev, katerih imeni sta nedvomno znani mladim in starejšim ljudem po vsej Jugoslaviji. Ustavili smo se ob pomembnejših mestih in bojiščih, kjer so padle številne žrtve: Kragujevac, Sutjeska, Tjentište, Dražgoše, Kozara... mesta, kjer so preživeli mladinci, borci in današnja mladina organizirali mladinske delovne akcije, uredili spominske parke, muzeje in pomnike v spomin in opomin na strahote minule vojne!

S tem se pa nismo tudi oddolžili padlim, zato moramo biti vedno zavedni in budni, ter ohranjevati pridobitve naše slavne revolucije, zato se moramo aktivno vključevati v gospodarsko, kulturno in družbeno življenje. Imamo dosti organizacij, sekcij in drugih oblik delovanja, v katere se lahko vključi vsak zaveden in napredno misleč mladinec ali mladinka. Ena izmed oblik aktivnega sodelovanja so tudi mladinske delovne akcije. Na mladinskih delovnih akcijah je marsikateri mladinec že osvojil udarniško značko ali pa bil predlagan za sprejem v ZK, kar je za mladega človeka največja čast. Po zaslugi našega »čike Pere« smo se seznanili z vsemi večjimi zveznimi in republiškimi mladinskimi delovnimi akcijami, na katerih so sodelovali mladinci iz bratskih republik in Slovenije. »Ujel« jih je pri delu, pri dežurstvu, v prijetnih trenutkih ob večerih, ob zabavi. Celo tisti se mu niso mogli skriti, ki so se srečali z »Amorčkom«. Barvni diapozitivi, posneti z prijetnim čutom za lepoto, in prijetna razlaga tov. Radojeviča so nam omo-

gočili, da smo spoznali življenje brigadirjev, probleme in dolžnosti, ki jih prinaša udeležba na mladinskih delovnih akcijah. Vsak mladinec ali mladinka, ki se udeleži take akcije prispeva k uspešnemu razvoju našega socialističnega samoupravnega sistema in h krepitvi bratstva in enotnosti, enakopravnosti med narodi in neuvrščene politike narodov Jugoslavije. Razen dela je to tudi cilj vseh mladinskih delovnih akcij pri nas. Kaj pomeni biti na teh akcijah vedo najbolje povedati tisti, ki so se udeležili prvih povojnih mladinskih delovnih akcij in se še danes pojavljajo na delovnih mladih in jim z nasveti pomagamo priti do najboljših rezultatov. Videli smo dosti obrazov mladih in »Starih mačkov«. Z delovnih akcij odhajajo z lepimi spomini na enkratno doživetje in obogatitve z izkušnjo več. Vse to nam je omogočil spoznati in videti tovariš Radojevič s svojim dobro pripravljenim predavanjem. Ob koncu predavanja smo se »čiki – Peri« oddolžili z dolgim aplavzom. Predavanja so se poleg maloštevilnih mladincev naše občine udeležili tudi nekateri starešine kranjskega garnizona. Udeležba mladih na tem predavanju je bila porazna, saj se je predavanja udeležilo samo pet savskih mladincev. Kaže, da smo bili neaktivni predvsem pa nezainteresirani za to predavanje, čeprav ni prav, saj je bilo izredno zanimivo in dobro pripravljeno in je prav škoda, da je bila udeležba tako slaba. Na slabo obveščanje se ne moremo izgovarjati, saj so bila vabila pravočasno poslana in obveščena na oglasnih deskah.

Ivica Momčilović

REVOLUCIJA, SVOBODA, MLADOST, DOMOVINA!

V domu JNA v Kranju je bilo dne 27. 2. 1978 ob 16. uri predavanje, spremljano z diapozitivi o mladinskih delovnih akcijah. Organiziral ga je center za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS Kranj in je sodil v okvir priprav na mladinske delovne akcije v letu 1978. Že sam naslov predavanja: REVOLUCIJA, SVOBODA, MLADOST, DOMOVINA je kazal na zanimivo vsebino. V imenu vseh prisotnih je gov. Jure Tomažič, sekretar KMD pri občinski konferenci, pozdravil predavatelja gov. Pera Radojeviča. Popularni »čika – Pero« je

mednarodno priznani fotograf in udeleženec številnih mladinskih delovnih akcij po vsej Jugoslaviji. Udeležil se je 32 mladinskih delovnih akcij in prejel večkrat udarniško značko. Na teh akcijah je aktivno sodeloval z lopato, na ostalih, ki jih šteje, pa s fotografskim aparatom. Ob diapozitivih je gov. Radojevič najprej orisal težko pot našega ljudstva, s Titom na čelu, skozi vojna leta. Že med vojno so številni mladinci pokazali svojo zavednost in se odločno uprli okupatorju in domačim izdajalcem. Spomnimo se samo dveh mladincev, ki sta padla v

Ob dnevu žena so skoraj v vseh enotah pripravili večje ali manjše slovesnosti, odvisno od iznajdljivosti organizatorjev. Sicer pa zares ni bilo pomembno darilo ali zakuska – pomembne so bile prijazne tovariške besede ter prisrčno voščilo.

PROGRAM SPREJEMANJA ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

V prilogah je naveden nosilec priprave osnutka. Tudi kadar nosilec priprave osnutka ni splošni sektor – oddelek za razvoj samoupravljanja je le-ta dolžan skrbeti za izdelavo programov, pripravo in sprejemanje posameznih aktov, sodelovati pri pripravi akta in usklajevati pripravo, skrbeti za uskladitev aktov z zunanjimi in internimi predpisi, izvršiti končno redakcijo in izvesti postopek sprejema.

V programu je od izdelave osnutka do sprejema akta določen daljši rok za obravnavo na strokovnem svetu, organih družbenopolitičnih organizacij, izvršilnih organih upravljanja, sindikalnih skupinah in delavskih svetih. O programu sprejemanja aktov razpravljajo strokovni svet delovne organizacije Sava Kranj in po uskladitvi manjših pripomb, ki so upoštevane, z njim soglašal. Delavski svet delovne organizacije je tako dopolnjenega sprejel. Del programa, ki se nanaša na delovno organizacijo Sava Commerce in sozd Sava bo predložen tudi delavskemu svetu teh organizacij.

Poslovni sektor:
Solar Slavko, dipl.
pravnik, l. r.

Delavci pri uresničevanju svojega vladajočega položaja v združenem delu in družbi odločajo svobodno, neposredno in enakopravno v odnosih samoupravne demokratične povezanosti ter vzajemne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti in v odnosih enakopravnosti narodov in narodnosti o svojem in celotnem družbenem delu v temeljni organizaciji in drugih organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbi v celoti.

(Prvi odstavek 1. člena
Zakona o združenem delu)

Splošni akti temeljnih organizacij

Zap. št.	Splošni samoupravni akt	Nosilec priprave osnutka	Način sprejema	Rok priprave osn.	Rok sprejema
1.	Sam. sp. o temeljih plana temeljne organizacije	FRS	referendum	15. 8.	november
2.	Sam. sp. o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka	FRS	DS tozd	maj	november
3.	Pravilnik o delitvi sredstev za osebni dohodek	Ps – odd. za ind. razm.	referendum	20. 3.	april
4.	Pravilnik o delitvah razmerj.	KS – odd. za zaposlov.	svet tozda	maj	september
5.	Pravilnik o izobraževanju	Izobraževalni center	delavski svet tozda	avgust	november
6.	Pravilnik o varstvu pri delu	KS – odd. za var. pri del.	delavski svet tozda	maj	september
7.	Pravilnik o odgovornosti del. za kršitve del. obvez.	SPS – odd. za razv. samou.	delavski svet tozda	maj	september
8.	Pravilnik o delu del. kontrole	SPS – odd. za razv. samou.	Svet sam. del. kontr.	sept.	december
9.	Poslovnik o delu zbora delavcev	SPS – odd. za razv. samou.	zbor delavcev	sept.	december
10.	Poslovnik o delu delavskega sveta in	SPS – odd. za razv. samou.	delavski svet tozda	sept.	december

Iz napisanega izhaja, da je bilo preteklo mandatno obdobje za dograjevanje obrambnih priprav v občini izredno pomembno. Storjen je nadaljni korak v organizacijskem ter vsebinskem uresničevanju našega koncepta splošne ljudske obrambe. Napredovali smo zlasti v izboljšanju načrtovanja priprav za obrambo, utrjevanju mobilizacijske organiziranosti in ukrepov za delovanje v izrednih razmerah ter vojni, v presnovi, opremljanju in usposabljanju enot teritorialne obrambe in civilne zaštite ter v organiziranju ideološko-političnih priprav naših občanov za obrambo države in našega samoupravnega socialističnega družbenega reda.

Splošni akt za urejanje odnosov med IC in ostalimi TOZD DO SAVA

1. Sam sp. o medsebojnih odnosih med Izobraževalnim centrom in tozdi delovne organizacije Sava	IC SPS – pravni oddelek	zbor delavcev	sept.	november
--	----------------------------	---------------	-------	----------

Splošni akti v delovni skupnosti skupnih sektorjev DO SAVA KRANJ

1. Statut delovne skupnosti	SPS – odd. za razv. samou.	referendum	15. 3.	15. 6.
2. Samoupravni spor. o združevanju dela v del. skup.	SPS – odd. za razv. samou.	referendum	15. 3.	15. 6.

in akti, ki jih sprejemajo tozdi

dalje prihodnjič

PO ZAČRTANI POTI

(Nadaljevanje z 8. strani)

dine. Pomemben delež pri delu imata ZK in SZDL, ki s svojo dejavnostjo dvigata moralno

politično zavest pripadnikov enot teritorialne obrambe.

Uresničena organiziranost, dosežena stopnja strokovne

usposobljenosti ter tehnične opremljenosti, zlasti pa politične osveščenosti njihovih pripadnikov, zagotavljajo, da so občinske enote teritorialne obrambe pripravljene in sposobne za izvrševanje nalog, za katere so ustanovljene.

Skupščina občine Kranj
Svet za ljudsko obrambo,
varnost in družbeno
samozaščito

MLADI V RUMI AKTIVNI PRI ZBIRANJU ODPADNIH SUROVIN

Tovarna gume Ruma na osnovi svojega proizvodnega programa in tehnologije sodi v vrsto tistih tovarn, pri katerih se pojavljajo večje količine odpadnih, še uporabnih surovin. V največjih količinah se pojavlja star papir ter tudi drugi odpadni materiali, ki se lahko obdelujejo kot sekundarne surovine.

Akcija, ki je vključena v program in plan ZSM že več let, se v naši delovni organizaciji začneja uresničevati. Ta akcija je še pospešena po reorganizaciji ZSM v naši delovni organizaciji.

Za vse osnovne organizacije ZSM ne moremo trditi, da so dovolj aktivne pri zbiranju sekundarnih surovin, vendar se akcija odvija na ravni delovne organizacije in so pri sami realizaciji prisotne prav vse osnovne organizacije ZSM.

Organizacija ZSM se je preko občinske konference ZSM in Rdečega križa dogovorila z novosadskim podjetjem »Union«, ki bo sprejemalo sekundarne surovine in jih tudi odvažalo. Končen dogovor o pre-

vzemanju starega papirja še ni sprejet, moramo pa ga sprejeti v najkrajšem času, saj kopičenje papirja predstavlja tudi nevarnost izbruha požarov, zato moramo vsi zaposleni, ne samo mladina, sodelovati pri tej akciji, saj mladi sami ne zmoremo vsega.

S sodelovanjem vseh pri tej prostovoljni akciji bomo počasi, vendar zagotovo rešili tudi problem čistoče našega dvorišča. Dvorišče je v slabem stanju, še posebno, kadar je vreme slabo.

Poleg že omenjene akcije se mladina v Rumi trudi, da bi kar najbolje izvedla akcijo »Mladi delavec – samoupravljalec«. O akciji so razpravljali na zadnjih sestankih po osnovnih organizacijah ZSM.

Kriteriji za ocenjevanje mladih delavcev bi morali biti takšni, da bi prispevali h kvaliteti in obsegu proizvodnje, boljšemu in zavestnemu spoštovanju delovne in tehnološke discipline, kar je v tem trenutku zelo koristen element pri uresničevanju planov in programa, sprejetih za leto 1978.

R. Mijatović

BREZ ENE ŠTEVILKE

Mnogi Savčani ste gotovo opazili, da 9. marca letos ni izšla Sava številka 5. V pojasnilo ali pa v opravičilo naj povem, da smo imeli v tem času v uredništvu zares polne roke dela s pripravo informacij za zbornice delavcev, za sindikalne skupine in sindikalno konferenco – vmes pa so prišle še nekatere tehnične težave. Zaradi teh razlogov smo se odločili, da eno številko izpustimo, ter naslednjo pripravimo v povečanem obsegu.

Urednik

Udeležba in uspešnost na volitvah ter na referendumu sta bila odraz zrelosti delovne Save. Vsa volišča so bila zelo dobro pripravljena, volilne komisije so svoje delo opravile odlično. Volivcu, ki pride na volišče, da svobodno izrazi svoje mnenje, niti ni znano, kako obsežen, zahteven in odgovoren je postopek priprav za volitve ali referendum. Če pri tem ne bi usklajeno delovali vsi dejavniki – mladina, ZK in posamezni strokovni oddelki in komisije – se kaj lahko zatakne.

In če upoštevamo vse to, je treba reči, da so bile volitve 9. marca eden izmed naših velikih uspehov.

PO PARTIZANSKIH POTEH

Tovarišica nam je povedala, da bomo imeli v torek športni dan. Zelo smo se ga razveselili. V torek zjutraj smo se zbrali poleg šole. Avtobus nas je pripeljal do Podblice. Podblica je vas pod Jelovico. Naprej smo šli peš.

Pot iz Podblice do Dražgoš se je kar precej vlekla. Hodili smo hitro. V Dražgošah smo si ogledali spomenik, nato pa posedli po travi in poslušali Jožeta Kovačiča, ki nam je pripovedoval o Dražgoški bitki. Tudi on, njegov brat in njegov oče so bili borci. Povedal je takole: »Partizani smo taborili v Dražgošah že več dni. Straža je ponoči 9. 1. 1942 opazila kamione, ki so se počasi pomikali proti Dražgošam. Partizani še nismo bili dobro poskriti, že je sovražnik začel napadati. Bitka je trajala do kakih treh popoldne. Prav tako se je zgodilo tudi drugi in tretji dan. V dražgoški bitki sem izgubil brata in

očeta. To je bil zame hud udarec, saj sem kot devetnajstletni fant v dveh dneh izgubil brata in očeta. Nemci so Dražgoše popolnoma uničili. Nikomur niso dovolili, da bi stopil v vas. Sklenili so, da se Dražgoše popolnoma izbrisejo. Po vojni smo zgradili nove Dražgoše in postavili spomenik dražgoškim žrtvam.« Njegove besede so nas pretresle.

Čez nekaj časa smo krenili proti Mohorju. Pot je bila naporna, saj smo hodili skoraj navpično. Prsti so me začeli boleti. Z Mohorja nas je pot pripeljala na Čepulje. Tam smo malo popili in pojedli, nato pa smo se vrnili domov.

Tega dne nikoli ne bom pozabila, kajti tako dolge poti še nikdar nisem prehodila. Vedno se bom spominjala besed borca dražgoške bitke in upam, da bom še kdaj obiskala spomenik v Dražgošah.

Martina Triler 5. a

Ali res nismo duhoviti?

Dobili smo odgovore...

Na objavljeno karikaturu M. Mavra v prejšnji številki smo dobili v uredništvo štiriindvajset odgovorov. Odbor za informiranje se je težko odločil za tri, saj v večini odgovorov ni posebne duhovitosti. Sicer pa moram povedati, da so svoje misli poslali le trije Savčani, dva po enega, eden pa dvaindvajset.

Odbor se je odločil za naslednje:

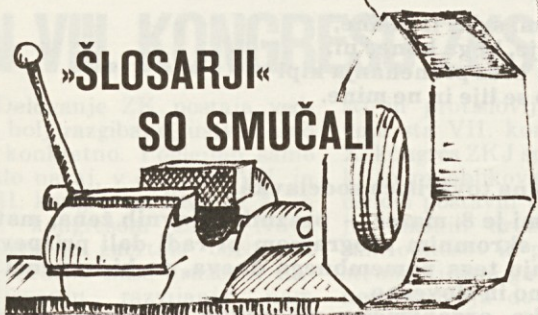
- 1) Pa naj kdo reče, da nisem živ primer idejnega postopka
- 2) Tovariši, ker ste že ob rojstvu ideje pokazali tako zagnanost, me pa res zelo zanima, kaj se bo dogajalo naprej.
- 3) Upam, da je še kje kdo, ki bo to, kar je od ideje ostalo, znal realizirati.

Avtor je Ferdo Golob iz splošnega sektorja.

Med zakasnelimi prispevki-odgovori na objavljeno karikaturu smo dobili tudi pismo tovariša, ki se je podpisal – Petelinček.

Prosim avtorja, da se nam oglasi.

Urednik

Eno najbolj zanimivih tekmovalanj so (letos drugič) pripravili vzdrževalci iz KET (po starem nazivu, prosim). Dne 18. februarja zjutraj, v pustem in meglenem jutru, se jih je na Zatniku zbralo 65. Čeprav organizatorji — začetniki, so tekmovalje pripravili vzorno, saj je bilo poskrbljeno za začetno ogrevanje, za start in cilj ter vse potrebne vozne rekvizite: smučke, lavor in ogromno avtomobilsko zračnico. Za takšno izbiro so se odločili zato, ker so že vnaprej (in iz izkušenj) vedeli, da morajo slehernemu dati možnost, da pokaže kaj zna. In priznati je treba, da ti fantje (dve dekleti sta bili samo za okras) niso samo dobri »šlosarji«, ampak tudi navdušeni privrženci športa, če jim že kot športnikom Sava — z izjemami ne uspeva stoodstotno. Torej, tistega jutra je bila taka megla, da smo se iskali in spoznavali skoraj bolj z rokami — kot z očmi, zato so bili postavljeni kar trije starterji: Frenk se je spodaj, s cilja v hrib drl proti Marjanu in ta naprej starterju, ki

je spuščal tekmovalce. Tekmovalci so se spuščali pogumno, kar je bilo majhno nadomestilo za pomanjkljivo tovrstno izobrazbo. Križaj bi se križal, če bi vse to videl. Tekmovalec je moral najprej prevoziti slalom skozi dvojca, troja vrata, sredi proge sneti smučke, se uvesti v lavor in po drči odvoziti ostali del proge do cilja. Težav je bilo veliko:

eni so jih imeli že pri slalomu, mnogi pa tudi v lavorju. Pri vožnji z lavorjem so bili namreč na boljšem lažji tekmovalci, (ki pa jih je med šlosarji malo) kajti močnejšim (ne debelim, prosim) ni šlo vse potrebno v lavor pa še udiralo se jim je preveč.

Pri slalomski vožnji so nekateri tekmovalci tudi zašli, bodisi zaradi neobgljivosti smučk, bodisi zaradi megle in

klici z ene in druge strani so jim pomagali na pravo pot. Start in cilj vožnje z lavorjem sta bila sicer bolj vidna, a kaj ko njegovi vozniki niso imeli dovolj izkušenj in zato je šel lavor po svoje, kakor mu je pač ugajalo. Zato je tudi tu nekatere prineslo mimo, ampak tik mimo ciljnih vrat. Doma izdelan lavor je bil dovolj trepen, da je vzdržal vse tekmovalce pa čeprav smo se v njem vozili v vseh mogočih pozah — samo na glavi ne. Med tekmovalcem smo pridno hodili nadzorovat bife ob progi, če posluje tako kot mora. Kljub precejšnjim težavam je tekmovalje potekalo hitro in organizirano, poškodb kljub vsemu ni bilo, kar je še en dokaz, da vzdrževalci veliko zdrže.

Ko se je začelo jasiti, smo na hitro pobrali šila in kopita, kajti kljub slabemu vremenu je bilo tisto nedeljo nekaj smučarjev na Zatniku. Zakaj bi delali slab vtis, ko pa nam je bilo tako lepo in je tekmovalje tako uspelo? In naš poročevalec bi moral s tem pravzaprav zaključiti, če ga ne bi zvelikli še na razglasitev rezultatov, to je na kosilo. Ne čudite se torej, če rezultatov ne bom zapisal. Tisti, ki so bili najboljši, se niso prav nič bolj utrudili (ali pa še manj) kot najslabši. To je namreč tako, kakor bi postavil na start dirkalnega in vlečnega konja ter primerjal, kateri bo prej na cilju. Sicer pa so tudi organizatorji dosledno uporabili parolo — **VAŽNO JE SODELOVATI!** Letošnje tekmovalje vzdrževalcev je bilo drugo in kot vse kaže — navdušenost ter veliko število prijavljenih — bo postalo tradicionalno. Stroški tovariškega srečanja — to je pomembnejše od tekmovalja — so razmerna majhni, zato so sredstva iskali — malo tu, malo tam. Tudi s prispevkom udeležencev!

Spoštovane bralce, ki se jim to pisanje ne bo zdelo preveč resno, lepo prosim za razumevanje. V opravičilo mi je namreč dejstvo, da je v tej številki veliko resnih prispevkov in ljubitelji tovrstne »literature« lahko izbirajo.

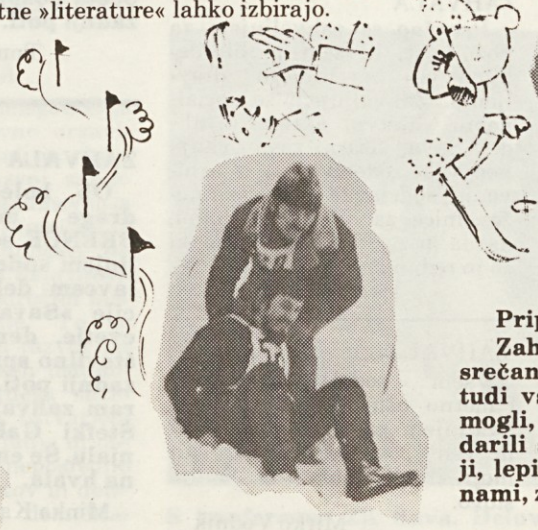
Pripis: Čeprav bi moral zaradi pomembnosti že na začetku povedati, da sta se opisanega srečanja udeležila tudi direktor sestavljene organizacije združenega dela tov. Filip Majcen ter direktor delovne organizacije Sava Kranj, tov. Janez Bohorič — tega namenoma nisem napravil. Njuna prisotnost se nam je namreč zdela tako v redu (povezovanje z bazo), da smo bili navdušeni, ko sta se prikazala (iz megle) na smučišču in hvaležni smo jima za spodbudo. Zato sem to prihranil za konec. Jošt

Pripis organizatorja:

Zahvala za to, da je naše drugo srečanje tako zelo uspelo pa gre tudi vsem, ki ste kakor koli pripomogli, da smo tekmovalce lahko obdarili s praktičnimi darili: koledarji, lepili, pepelniki, sedežnimi blazini, značkami itd. ...

Franc Štular

PISALI SO ...

Ponovno se oglašam iz vojašnice »Ivan Cankar« na Vrhniki. Upam, da je naše podjetje poslovno leto 1978 uspešno pričelo. Verjetno je tudi veliko novega, kar bi me zelo zanimalo. Prosim vas, da mi tovarniški časopis čimprej začnete pošiljati. Pozdrav!

Cvenkal Stanko
V. P. 5312/50č
61360 Vrhnika

Vsem članicam kolektiva »Sava Kranj« iskreno čestitam ob njihovem prazniku dnevu žena.

Marko Prosen
V. P. 9944
84325 Plav
SR Črna Gora

Dragi sodelavci!

Najprej vas lepo pozdravljam in prosim, da pozdrave prenesete tudi vsem članom mojega kolektiva TTI Cevarne. Služim vojaščino v Petrovcu VP-6615/22 in sem se vojaškega življenja kar privadil.

Vsem želim, da bi se dobro imeli in dosegli čimveč delovnih uspehov. Prejmite lepe pozdrave od sodelavca

Čabarkapa Jagoriša

Spoštovani ...

Najprej naj se Vam zahvalim za poslane smuči in za najlepše želje mojim otrokom, da bi se veselo nasmučali.

Res sem zelo vesela in hvaležna, da ste s takim humanim dejanjem otrokom omogočili smučarski tečaj. Kaj takega jima midva z možem, kljub dobri volji, pri tako veliki družini nisva mogla nuditi. Otroci so začeli s tečajem v ponedeljek. Tečaj bo trajal ves teden, tako da smuči ne morem vrniti pravočasno. Odala bi jih šele v ponedeljek, 6. 2., tov. Kosirniku ali pa v sredo na tovarnjak.

Moja največja želja in tudi želja otrok je, da bi izposojene smuči lahko kar obdržali in naj bi mi pri izplačilu osebnega dohodka otegnili ustrezno vsoto. Prosim, če mi oprostite, ker sem prišla s tako veliko željo na dan. Prosim za odgovor!

Lepo Vas pozdravljam in se zahvaljujem Vam in vsem tistim, ki so veselo presenetili mene, še bolj pa otroke, da preživljajo počitnice na zasneženih pobočjih Ulovke z dobro smučarsko opremo.

Marija Dobrovolj
Verd, 1. 2. 1978

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in sodelavkam v TAP se iskreno zahvaljujem za prelepo darilo, ki sem ga dobila ob odhodu v pokoj.

Vsem delavcem Save želim veliko uspehov pri delu ter mnogo osebne sreče.

Nada Grabnar

ZAHVALA

Najiskreneje se zahvaljujem vsem sodelavcem operativne priprave proizvodnje za prelepo darilo, ki sem ga dobila ob odhodu v pokoj.

Manca Žerovnik

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavcem v tozdu Umetno usnje in vzdrževalcem pri pnevmatikah za venec in denarno pomoč ob smrti moje mame.

Stane Gašperlin,
mazalec strojev

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavcem tozda Lovski material za izrečena sožalja, spremstvo na zadnji poti ter venec ob smrti mojega sina.

Marija Cankar

ZAHVALA

Vsem sodelavcem kolektiva »Sava« obrat »Puškar« se najpriskreneje zahvaljujem za darila, ki so mi jih poklonili ob invalidski upokojitvi. Hvala vsem! Vedno se VAS bom rad spominjal!

Ivan Perne

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam SIS za darilo ob rojstvu mojega sina in za obisk na domu.

Ivanka Vrhek

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem za pozornost, ki sem jo bil deležen ves čas mojega zdravljenja. Zahvaljujem se socialnemu varstvu, aktivu invalidov Sava, pisarni zavarovanja podjetja, sodelavcem iz arhiva in sodelavkam iz razmnoževalnice za obiske na domu, darila in za vso dobro voljo, ki so jo redno prinesli s seboj.

Hvaležni Ivan Jarc

ZAHVALA

Vsem sodelavcem tozdu Umetno usnje se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in venec, ki ste ga darovali moji dragi mami v zadnje slovo.

Mirko Vodnik

Si sonce, ki mi sveti iz višine,
kakor obzorje, ki ga konec ni,
kot morje — brez prenehanja kipi
in vanj nebo se lije in ne mine.

Spoštovana tovarišica sodelavka!

Pred nami je 8. marec — praznik delovnih žena, mater in deklet. S skromnim programom bi radi dali prispevek k praznovanju tega pomembnega dneva, da bi izzvenel še bolj praznično in slovesno.

Mladinska organizacija pripravlja skromno slovesnost s kratkim kulturnim programom, na katero ste vljudno vabljeni.

Slovesnost bo ... itd.

Vljudno vabljeni

OO ZSMS

Kadrovsko splošni sektor

Morda oblika, vsebina prisrčnega vabila več pove kot besede hvale. Da, res je, slovesnost je bila skromna, a vendar vsebinsko bogata. Čutiti je bilo, da so mladi dali slavju svoja čustva, svoje misli, zato prisrčna hvala mladim, ki so tako lepo osmislili letošnji 8. marec.

Udeleženske praznovanja

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta ANTONA ČEBULJA se zahvaljujem vsem članom kolektiva, ki so mi pomagali v težkih trenutkih, podarili cvetje in mojega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Tone Čebulj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame MARIJE BRENCICE se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem delavske restavracije »Sava« za podarjeno cvetje, denarno pomoč in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se moram zahvaliti tov. Idi Kus, Štefki Gabrič in dr. Vadjnalu. Še enkrat vsem iskreno hvala.

Minka Kaltenekar z družino

Sava Kranj

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirinajstdnevno, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Lado Mraz, fotografije Ivan Draškič in Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 25-461, interno 482 ali 282. Tisk GP Gorenjski tisk Kranj.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).